नेपाल सरकार

भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय

वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

आ.व. २०८१/०८२

नेपाल सरकार

भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय

योजना, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखा

सिंहदरबार, काठमाडौं

२०८२

प्रकाशक : नेपाल सरकार
भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं।
फोन नं. ०१-४२११६६६, ०१-४२११७९७
इमेल : info@molcpa.gov.np; planning@molcpa.gov.np
वेबसाइट : www.molcpa.gov.np

मा. प्रा. डा. कुमार इङ्नाम
मन्त्री
भूमि व्यवस्था सहकारी तथा गरिबि निवारण मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं, नेपाल

Hon'ble Prof. Dr. Kumar Ingnam
Minister
Ministry of Land Management,
Cooperatives and Poverty Alleviation
Singhadurbar, Kathmandu, Nepal

पत्र संख्या/Let. No.:
चलानी नं./Ref. No.:

यस मन्त्रालय र मातहतका निकायहरुबाट आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सम्पादन भएका विभिन्न क्रियाकलापहरूबाट प्राप्त प्रमुख उपलब्धि एवम् हासिल भएको प्रगति विवरण समावेश गरी मन्त्रालयले "वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन (आ.व. २०८१/८२)" को रूपमा यो प्रतिवेदन प्रकाशन गरेकोमा खुशी लागेको छ। यस प्रकारको प्रकाशनले मन्त्रालय र मातहत निकायहरुका गतिविधिहरू एवम् प्राप्त उपलब्धिहरूलाई सरोकारवाला तथा सर्वसाधारण जनसमुदाय समक्ष भूमि व्यवस्थापन, सहकारी तथा गरिबी निवारणका क्षेत्रमा भए गरेका क्रियाकलापहरूको सम्प्रेषण गर्न सहज तुल्याई सेवा प्रवाहको गुणस्तरीयतामा अभिवृद्धि भई सेवाप्रवाहमा पारदर्शीता र जवाफदेहीता कायम राख्ने नेपाल सरकारको प्रतिबद्धतामा मन्त्रालयले पनि योगदान पुऱ्याएको रुपमा मैले लिएको छु।

"दिगो भूमि व्यवस्थापन र गुणात्मक सहकारी मार्फत गरिबी निवारण" गर्ने दीर्घकालीन सोच लिएको यस मन्त्रालयको प्रमुख कार्यक्षेत्रको रूपमा भूमि व्यवस्थापन, सहकारी र गरिबी निवारण सम्बन्धी विषय रहेका छन्। सुशासनयुक्त जग्गा प्रशासन, विकास निर्माणका लागि आवश्यक पर्ने सबै प्रकारका नापनक्शा तथा भौगोलिक सूचनाहरूको सहज उपलब्धता, सहकारीको सिद्धान्त एवं मूल्य मान्यतामा आधारित रही आम जनताको आर्थिक एवम् सामाजिक रुपान्तरणमा योगदान पुऱ्याउने गरी सहकारी संस्थाहरुको संचालन, गरिबीको रेखामुनि रहेका जनताहरुको जीवनस्तर उकास्न मद्दत पुऱ्याउने गरी गरिब घर परिवार सम्बन्धी कार्यक्रमहरुको संचालन हाम्रा प्रमुख कार्यहरु हुन्।

सुशासनयुक्त र भ्रष्टाचारमुक्त राष्ट्र निर्माणप्रति बर्तमान सरकार कटिवद्ध र प्रतिवद्ध रहेको छ। आगामी दिनमा जेन-जी आन्दोलनको भावना र मर्म बमोजिम एवम् जनआकाँक्षा अनुरुप सेवा प्रवाह गर्नुपर्ने छ। साथै उच्च मनोबलका साथ तय गरिएका निर्धारित लक्ष्य हासिल गर्ने गरी कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने छ। यसका लागि सबै निकायका प्रमुखले आफुले सम्पादन गर्नुपर्ने कार्यलाई प्राथमिकता र तिव्रताका साथ अघि बढाउनुपर्ने अवस्था रहेको छ। स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम, कार्ययोजना एवम् तय गरिएका माइलस्टोन निर्धारित समयभित्र सम्पन्न गरी लक्ष्य हासिल गर्न सबै निकायका जिम्मेवार पदाधिकारीले तोकिएको जिम्मेवारी पूरा गर्नुहुनेछ भन्ने अपेक्षा लिएको छु।

अन्त्यमा, आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा उल्लेखनीय प्रगति हासिल गर्न अहोरात्र खटिनुहुने मन्त्रालयका सचिव एवम् मन्त्रालयका सम्पूर्ण कर्मचारीहरू, विभागीय एवम् आयोजना प्रमुखहरू, कार्यालय प्रमुखहरू तथा विभिन्न भूमिकामा रही योगदान दिनुहुने सम्पूर्ण कर्मचारीहरु र यस प्रगति प्रतिवेदन प्रकाशनमा प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रुपमा संलग्न रहनुहुने सबै कर्मचारीहरुलाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।

धन्यवाद!

२० पुस २०८२
नेपाल संवत् ११४६

प्रा.डा. कुमार इङ्नाम
मन्त्री

नेपाल सरकार
भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय

फोन नं. ४२११६६६
४२११६३२
४२११८५२
४२११८४३
४२००२३९
४२११६६४
फ्याक्सः ४२३२२६२
४२११६४५
सिंहदरबार, काठमाडौं

प्रतिवद्धता

भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालयले मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायहरूबाट स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम बमोजिम सम्पादन भएका क्रियाकलापको कार्यान्वयनबाट हासिल गरेको वित्तीय एवम् भौतिक प्रगति, राजस्व संकलन, बेरुजु फछ्यौट, गुनासो सम्बोधन, लगायतका विविध विषयमा हासिल गरेका उपलब्धिलाई समावेश गरी "वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन (आ.व. २०८१/८२)" प्रकाशन गर्न पाउँदा खुशी लागेको छ।

आ.व. २०८१/८२ मा मन्त्रालय र अन्तर्गत कार्यक्रमहरुको औसत भौतिक प्रगति ८६.०५ प्रतिशत तथा वित्तीय प्रगति अन्तर्गत चालू तर्फ ८१.८८ प्रतिशत र पूँजिगत तर्फ ६५.७६ प्रतिशत गरी समग्रमा ८०.१५ प्रतिशत वित्तीय प्रगति हासिल भएको छ। विगतका वर्षबाटै शुरु गरिएको प्रविधि रुपान्तरणमार्फत सेवा प्रवाहमा सहजीकरण गर्ने मन्त्रालयको अभियान निरन्तर जारी रहेको छ। हालसम्म विकास गरिएका प्रणालीहरू (Land Record Management Information System- LRMIS; Nepal Land Information System- NeLIS, Cooperative and Poverty related Management Information System - CoPoMIS; MeroKitta; Public Access Module – PAM आदि) लाई दिनानुदिन स्तरोन्नति गरिदै लगिएको छ साथै माग अनुसारको भौगोलिक सूचनाहरू उपलब्ध गराउने कार्यलाई प्रभावकारी तुल्याइएको छ।

आ.व. २०८१/८२ मा भूमि सम्बन्धी (बीसौं संशोधन) नियमहरु,२०८१,जग्गा नापजाँच तथा नक्सा श्रेस्ता अद्यावधिक सम्बन्धी निर्देशिका, २०८१, भूमि प्रशासन निर्देशिका, २०८१, लगायतका नियमावली संशोधन तथा तर्जुमा भएका छन्। आर्थिक रुपमा पछाडि रहेका परिवार र समुदायलाई विकासको मूल प्रवाहमा समाहित गराई प्राप्त प्रतिफलको न्यायोचित वितरण गर्ने प्रमुख उद्देश्यले संचालनमा रहेको गरिब घरपरिवार पहिचान एवम् राज्य सुविधा परिचयपत्र वितरण सम्बन्धी कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइएको छ।

मन्त्रालयले वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनका अतिरिक्त उपलब्ध स्रोत साधनको उच्चतम एवम् मितव्ययी परिचालनका माध्यमबाट सेवाप्रवाहमा प्रविधिको प्रयोग बढाई सुशासन प्रवर्द्धन गर्न तथा आगामी दिनमा भूमि व्यवस्थापन, सहकारी तथा गरिबी निवारण क्षेत्रबाट प्रदान गरिने सेवालाई अझ बढी जनमुखी बनाउन मन्त्रालयको तर्फबाट प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछु।

अन्त्यमा, आ.व. २०८१/८२ मा प्राप्त प्रगति र उपलब्धि हासिल गर्ने कार्यमा प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रुपमा योगदान पुऱ्याउनुहुने सम्पूर्ण पदाधिकारी तथा कर्मचारी एवम् पुस्तक प्रकाशन समिति तथा मस्यौदा तयारी समूहलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु।

धन्यवाद!

२० पुस २०८२
नेपाल संवत् ११४६

मदन भुजेल
सचिव

पुस्तक प्रकाशन समिति

१. श्री गणेशप्रसाद भट्ट, सहसचिव, योजना, अनुगमन तथा मूल्यांकन महाशाखा, -संयोजक

२. श्री केशवराज सुवेदी, कार्यक्रम निर्देशक, राष्ट्रिय योजना आयोग, -सदस्य

३. श्री विष्णु प्रसाद निरौला, उपसचिव, आर्थिक प्रशासन शाखा, -सदस्य

४. श्री संजीवन श्रेष्ठ, उपसचिव, नाप नक्सा भौगोलिक सूचना तथा भूउपयोग शाखा, -सदस्य

५. श्री रोशनशंकर घिमिरे, उपसचिव, जग्गा प्रशासन शाखा, -सदस्य

६. श्री युवराज अर्याल उपसचिव, कर्मचारी प्रशासन शाखा, -सदस्य

७. श्री दामोदर वाग्ले, उपसचिव, नीति, योजना तथा कार्यक्रम शाखा, -सदस्य सचिव
(अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा समेत)

मस्यौदा तयारी समूह

१. श्री उत्तम शर्मा, शाखा अधिकृत, नीति, योजना तथा कार्यक्रम शाखा

२. श्री हेलिना श्रेष्ठ, नापी अधिकृत, नीति, योजना तथा कार्यक्रम शाखा

३. श्री नवराज आचार्य, शाखा अधिकृत, अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा

४. श्री नमुना घिमिरे, नापी अधिकृत, नापनक्सा भौगोलिक सूचना तथा भू-उपयोग शाखा

५. श्री अनिष क्षेत्री, नापी अधिकृत, अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखा

६. श्री स्वदेश राज चौधरी, कम्प्यूटर इन्जिनियर, नापनक्सा भौगोलिक सूचना तथा भू-उपयोग शाखा

विषय–सूची

परिच्छेद-एक १

प्रारम्भिक... १

१.१ पृष्ठभूमि...१

१.२ ऐतिहासिक पृष्ठभूमि २

१.३ दूरदृष्टि ५

१.४ उद्देश्य..५

१.५ रणनीति ५

१.६ कार्यक्षेत्र ६

१.७ संगठन संरचना तथा दरबन्दी विवरण...७

परिच्छेद-दुई १०

आ.व. २०८१/८२ मा सम्पादित मुख्य कार्यहरू...१०

२.१ आ.व. २०८१/०८२ मा मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायहरूबाट सम्पादन भएका प्रमुख उपलब्धिहरू...१०

२.२ आ.व. २०८१/०८२ मा मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायका लागि विनियोजित बजेट तथा खर्चको प्रगति...२२

२.३ आ.व. २०८१/०८२ मा तर्जुमा भई कार्यान्वयनमा आएका नीति/कानून (कार्यविधि/निर्देशिका/मापदण्डहरू)..२६

२.४ आ.व. २०८१/०८२ को बेरुजु तथा फछ्र्यौट सम्बन्धी विवरण २८

२.५ बजेट वक्तव्यको अनुसूची १४ अनुसारको प्रगति..२९

२.६ नीति तथा कार्यक्रम र बजेट वक्तव्यमा समावेश भएका यस मन्त्रालयसंग सम्बन्धित मुख्य बुँदाहरूको प्रगति ३०

२.७ मन्त्रालय अन्तर्गतका मुख्य मुख्य सूचकहरू र सोको प्रगति विवरण (प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालयको सूचना प्रणाली अनुसार सूचकगत प्रगति आ.व. २०८१/८२) ३३

२.८ सोह्रौं योजनाको नतिजा सूचकगत प्रगति..३६

परिच्छेद-तीन ३७

समस्या तथा समाधानका प्रयासहरू.. ३७

३.१ मन्त्रालय अन्तर्गत सञ्चालित आयोजना/कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा देखापरेका समस्याहरू र समस्या समाधानार्थ भएका प्रयासहरू... ३७

अनुसूचीहरू ४२

अनुसूची-१ .... ४२

- आ.व. २०८१/०८२ को वार्षिक कार्यक्रमको क्रियाकलापगत प्रगति.................................... ४२

अनुसूची-२ .... ४६

- आ.व. २०८१/०८२ को नापनक्सा सम्बन्धी विवरण... ४६

अनुसूची-३ .... ४७

- समस्याग्रस्त सहकारी सम्बन्धी विवरण ४७

अनुसूची-४ .... ५०

- आ.व. २०८१/०८२ मा सरकारी, सार्वजनिक जग्गा लिज तथा मापदण्ड बमोजिम पेश भई स्वीकृत भएका प्रस्तावहरू.. ५०

अनुसूची-५ .... ६५

- विगत ५ बर्षको शिर्षकगत रेजिष्ट्रेशन दस्तुर र पुँजीगत लाभकर लगायतका विवरण.................... ६५
- रजिष्ट्रेशन दस्तुरमा छुट पाउनेको नाममा पारित लिखत र कुल पारित लिखत सम्बन्धी विवरण...... ६५
- आ.व. २०८१/०८२ मा भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय र मालपोत कार्यालयहरूवाट संकलित प्रदेशगत राजश्व विवरण.. ६६
- रजिष्ट्रेशन दस्तुरमा छुट पाउनेको नाममा पारित लिखतमा छुट भएको राजश्वको विवरण............... ६७
- विगत ५ बर्षको शीर्षकगत रजिष्ट्रेशन दस्तुरमा छुट दिइएको विवरण ६७

अनुसूची-६ .... ६८

- कार्यालय अनुसार कित्ताकाट विवरण... ६८

अनुसूची-७ .... ७३

- निकायगत सम्पर्क नम्बर र इमेल... ७३

परिच्छेद-एक

प्रारम्भिक

१.१ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानमा व्यवस्था भएको सम्पत्तिको हक, खाद्य सुरक्षा र सम्प्रभुताको हक, महिलाको हक र भूमिहीन दलितको हक कार्यान्वयन तथा सन् २०३० सम्ममा हासिल गरी सक्नुपर्ने दीगो विकासका लक्ष्य प्राप्त गर्नको लागि उपलब्ध सीमित भूमि तथा भूमिस्रोतको समुचित व्यवस्थापन गर्न आवश्यक छ। भूमिको समुचित उपयोग सुनिश्चित गर्न भूमिको बर्गीकरण गरी भूउपयोग योजना तयार गर्न, आधुनिक प्रविधिको प्रयोग मार्फत नापनक्सामा शुद्धता कायम गर्दै परम्परागत जग्गा प्रशासनको शैलीमा समय सापेक्ष सुधार गरी भूमि व्यवस्थालाई सुरक्षित, पारदर्शी, विश्वसनीय बनाउन र देशको सम्पूर्ण भूमिलाई नापनक्सा तथा भू-सूचना प्रणालीमा आवद्ध गरी अनलाइन सेवा प्रवाह तथा डिजिटल अभिलेख तयार गर्न आवश्यक नीति, कानून, पूर्वाधार तयारी तथा श्रोत साधन परिचालन अपरिहार्य देखिन्छ।

यसै सन्दर्भमा भूमि तथा भूमि स्रोतको दीगो व्यवस्थापन, भूमि लगत संकलन तथा अद्यावधिक, भू-अभिलेख र भूस्वामित्वको संरक्षण, आधुनिक प्रविधिको प्रयोग मार्फत नापनक्सामा शुद्धता कायम गर्दै परम्परागत जग्गा प्रशासनलाई समयसापेक्ष सुधार गरी व्यवस्थित, वैज्ञानिक, चुस्त, पारदर्शी र विश्वसनीय बनाउन डिजिटल प्रणालीको अवलम्बन, विकास निर्माणका लागि अत्यावश्यक नापनक्सा तथा भौगोलिक सूचना संकलन, विश्लेषण र वितरण लगायत भूमि व्यवस्थाको क्षेत्रमा यस मन्त्रालयबाट महत्वपूर्ण कार्य हुदै आइरहेको छ।

सार्वजनिक र निजी क्षेत्रका साथै सहकारी क्षेत्रको सहभागिता र स्वतन्त्र विकास मार्फत राष्ट्रिय अर्थतन्त्र सुदृढ गर्ने राज्यको नीति रहेको छ। सोही नीति अनुरुप सहकारी क्षेत्रले छरिएर रहेको श्रम, सीप, प्रविधि र पूँजीलाई एकत्रित गरी उत्पादन, उत्पादकत्व र रोजगारी वृद्धि गरी राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा योगदान पुऱ्याउने उद्देश्यका साथ नेपालमा वि.स. २०१३ सालमा बखान ऋण सहकारी संस्था चितवनमा स्थापना भएदेखि सहकारिताको उदय भएको मान्न सकिन्छ। सहकारीलाई व्यवस्थापन गर्न सहकारी ऐन तथा नियमावली कार्यान्वयनमा रहेका छन् भने सहकारीको नियमनका लागि यस मन्त्रालय अन्तर्गत सहकारी विभाग रहेको छ। संघ, प्रदेश र स्थानीयतहको कार्यक्षेत्रभित्रका बचत तथा ऋणको मुख्य कारोबार गर्ने सहकारी संस्थाको नियमन गर्न मिति २०८१/१०/१४ मा राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरणको स्थापना गरी कार्य संचालनमा आएको छ।यसबाट ठूलो कारोवार

भएका बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाको नियमन तथा अनुगमनको विशेष व्यवस्था हुनेछ । सहकारी संस्थाको कर्जा असुली सम्बन्धी मुद्दाको शुरु कारवाही तथा किनारा गर्ने कार्यक्षेत्र तोकी मिति २०८२/०३/१३ मा कर्जा असुली न्यायाधिकरण गठन गरिएको छ। यस किसिमको संस्थागत व्यवस्थाबाट सहकारीमा स्वनियमन र सुशासनको अभिवृद्धि हुनुको साथै सर्वसाधारण नागरिकको बचत जोखिममा पर्ने अवस्थाको अन्त्य हुनेछ।

नेपालको संविधानले सामाजिक सुरक्षा र सामाजिक न्याय प्रदान गर्दै सबै लिङ्ग, क्षेत्र र समुदाय भित्रका आर्थिक रुपले विपन्न वर्ग वा समुदायलाई प्राथमिकता प्रदान गर्ने नीति अंगिकार गरेको छ। नेपालमा विगत दुई दशकदेखि गरिबी निवारणलाई विकास प्रयासको प्राथमिकतामा राखी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएको छ। यी कार्यक्रमहरू वास्तविक लक्षित वर्गमा मात्र केन्द्रित हुने सुनिश्चित गर्न गरिबी निवारण नीति, २०७६, गरिबी निवारण कार्यक्रम, गरिवसँग विश्वेश्वर, गरीव घर परिवार पहिचान तथा राज्य सुविधा परिचय पत्र वितरण कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेका छन्। यी प्रयासहरूका फलस्वरुप राज्यको श्रोतसाधनमा वास्तविक गरिवको पहुँच पुगी नेपालीको समग्र गरिबी र मानव विकास सूचकहरूमा उल्लेखनीय सुधार हुन आएको छ।

उल्लिखित पृष्ठभूमिमा भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालयले वार्षिक रुपमा संचालन गरेका विभिन्न कार्यक्रमहरूबाट प्राप्त उपलब्धिहरूलाई अभिलेखीकरण गर्न सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ को दफा ४१ बमोजिम आ.व. २०८१/८२ को वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन प्रकाशन गरिएको छ।

१.२ ऐतिहासिक पृष्ठभूमि

नेपालमा वैदिककालदेखि नै भूमिलाई राज्यको अधिनमा राखी भूमिको उपभोग गर्नेले निश्चित कर राज्यलाई बुझाउनुपर्ने प्रचलन रहेको तथ्य ऋग्वेद र अथर्ववेदमा उल्लेख भएबाट पुष्टि हुन्छ। महिषपाल तथा किराँतकालमा जग्गाधनी दर्ता प्रमाण पूर्जा जस्तै "लेख्य" नामको प्रमाण दिने र उत्पादन अनुसार जग्गाको कुत तिर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको थियो। लिच्छवीकालमा "अधिकरण" नामक अड्डाबाट जिन्सीको रुपमा जग्गाको तिरो असुली गर्ने र गाउँका पाञ्चालीले जग्गाको प्रशासन गर्ने व्यवस्था रहेको तथा मल्लकालमा भन्सार, व्यापार, प्रशासनिक र भूमिको क्षेत्रमा सुधार भएको ऐतिहासिक अभिलेखहरूबाट देखिन्छ। मल्लकालमा राजा जयस्थिति मल्लले जग्गा नापजाँच गराउन, विर्ता जग्गा बिक्री गर्न र बन्धक राख्न पाउने नियम बसालेको पाइन्छ। त्यसैगरी शाहकालमा राजा राम शाहले जग्गा प्रशासनमा हले, पाटे, कोदाले, माटो मुरी, विजन, माना आदिको आधारमा जग्गाको इकाई तोकी लगत राख्ने व्यवस्था गरेको पाइन्छ। वि.सं. १८७१ मा लालढड्डा र वि.सं. १८७९ मा मोठ ढड्डाको प्रयोग भएको पाइन्छ। लाल ढड्डा र मोठ ढड्डा राजस्व र प्रशासकीय खर्च हिसाव एवं

किपटको व्यवस्थित सर्भेक्षणका अभिलेख हुन्। राणाकालमा भूमि व्यवस्थापनको क्षेत्रमा पनि उल्लेखनीय सुधारहरू भएको पाइन्छ। वि.सं. १९१० मा मुलुकी ऐन लागू भएपछि मालपोत असुली, तहसिलका लागि जग्गा नापजाँच र जग्गाको लगत तयार पार्ने कार्यको शुरुवात भएको र वि.सं. १९३० देखि तराईका जग्गा र पहाडका खेतहरू जंजीरले र पहाडी क्षेत्रका अन्य जग्गाहरू जहाँ जे जस्तो औजार प्रयोगमा थियो सोही औजारले नापी गरी सोही बमोजिम हले, पाटे, कोदाले किसिम कायम गरी जग्गाको व्यवस्थित अभिलेख राख्ने क्रमको थालनी भएको र पछि आएर जग्गा प्रशासनसम्बन्धी कार्य गर्नको लागि वि.सं. १९५३ मा माल अड्डा स्थापना भएको पाइन्छ।

वि.सं. १९५९ मा कर्मचारीलाई तलब भुक्तानी गर्न र वक्यौता असूली गर्न खडा भएको "तहसिल कार्यालय"लाई माल अड्डामा परिणत गरिएको थियो। सोही वर्ष मधेश माल सवाल लागू गरियो। तत्कालीन व्यवस्था अनुसार तराईमा जिमिदार, पटवारी र पहाडतर्फ जिम्मावाल र मुखियाबाट जग्गा प्रशासन अन्तर्गत जग्गाको लगत तयार गर्ने तथा तिरो असुल गर्ने र भूमिकर उठाउने प्रचलनको थालनी भएको थियो। वि.सं. १९६० मा चन्द्र शमशेरले जग्गालाई अब्बल, दोयम, सीम र चाहार गरी ४ वर्गमा बर्गीकरण गरी वि.सं. १९६४ को सर्पट नापी पछि जग्गाको किसिम अनुसार तिरो लिने व्यवस्था गरियो।

तराईमा जिमिदार, पटवारी र पहाडतर्फ जिम्मावाल र मुखियाबाट जग्गा प्रशासनका कार्य गराउने र उनीहरूबाट भूमिकर उठाई राज्यकोषमा दाखिला गर्ने व्यवस्था गरियो। वि.सं. १९६८ देखि जग्गाको व्यवस्थित लगत राख्ने प्रयास गरिदै आएको पाइन्छ। यसरी तयार भएका अठसठ्ठा लगतलाई जग्गा दर्ता लगायत अन्य क्षेत्रमा पनि प्रमाणका रुपमा लिइन्छ। वि.सं. १९७१ देखि तराईमा छुटपुट लगत लिने व्यवस्था गरियो जसलाई एकहर्पिका भनिन्छ। वि.सं. १९७८ मा पोता रजिष्ट्रेशन अड्डा स्थापना भएपछि घरजग्गाको हक हस्तान्तरण प्रक्रिया लिखतबाट गर्ने गरियो। माल अड्डामा गई घरजग्गाको रजिष्ट्रेशन पारित गर्ने कार्यको शुरुवात वि.सं. १९७९ वैशाख १ गतेबाट गरियो। जग्गा प्रशासन सम्बन्धी कार्यका साथै सरकारी आर्थिक कारोवारको काम पनि माल अड्डा मार्फत हुन थाल्यो।

राणाकालमा सैनिक कार्यका लागि नक्साको प्रयोग गरिन्थ्यो।नापी विभाग स्थापना हुनु पूर्व नाप नक्साको कार्य रक्षा मन्त्रालय अन्तर्गत गरिन्थ्यो। वि.सं. १९८० बाट रक्षा मन्त्रालय मातहतमा नापीको एउटा सानो टुकडीबाट नक्सा श्रेस्ता व्यवस्थापन तथा जंगीकार्य समेतको लागि नक्सा बनाउन नापजाँच शुरुवात गरिएको थियो। वि.सं. १९८० मा भक्तपुर जिल्लामा कित्तानापी गरियो। भूमिको उपयुक्त व्यवस्थापन गर्ने क्रममा वि.सं. १९८५ देखि १९९० सम्ममा जग्गा नापजाँच गर्ने कार्य भएको थियो। वि.सं. १९९६ मा काठमाण्डौंमा नापी गोश्वाराको स्थापना भै भूमि लगत तयार पार्ने कार्यको शुरुवात गरियो।

वि.सं. २००७ को राजनीतिक परिवर्तन पछि राज्यको आय र व्यय सार्वजनिकीकरण गर्ने प्रचलन शुरु भयो। वि.सं. २००८ को पहिलो बजेटमा कूल राजस्वको ५० प्रतिशत भन्दा बढी योगदान मालपोतको राजस्वको रहेको थियो। भूमि प्रशासनलाई व्यवस्थित गर्न वि.सं. २००८ सालमा भूमिदारी अधिकार प्राप्ति कानूनको मस्यौदा र भूमि जाँच कमिशन गठन गरिएको थियो। वि.सं. २००८ मै विर्ता उन्मूलनको स्वीकृति प्रदान गरी "विर्ता खारेजी बन्दोवस्त अड्डा"को स्थापना गरियो। वि.सं. १९९६ सालमा नापी गोश्वारा स्थापना भई नापनक्सा कार्य संचालन भइरहेकोमा वि.सं. २०१४ मा नापी विभागको स्थापना भए पश्चात सोही विभाग अन्तर्गत रहने व्यवस्था गरियो। वि.सं. २०१८ सालमा माल अड्डाको संख्या विस्तार गरी ७५ जिल्लामा विकेन्द्रित जग्गा प्रशासन सम्बन्धी कार्य गर्न शुरु गरियो।

वि.सं. २००९ मा भूमिसुधार कमिशनको गठन, वि.सं. २०१३ मा जग्गा र जग्गा कमाउने लगत खडा गर्ने ऐन, वि.सं. २०१४ मा भूमिसुधार ऐन, वि.सं. २०१६ मा विर्ता उन्मुलन ऐन, वि.सं. २०१९ मा जग्गा (नापजाँच) ऐन, वि.सं. २०२१ मा भूमि सम्बन्धी ऐन, वि.सं. २०३३ मा गुठी संस्थान ऐन र वि.सं. २०३४ मा मालपोत ऐन जारी गरी जग्गा प्रशासन, गुठी प्रशासन र नाप नक्सा सम्बन्धी कार्यलाई व्यवस्थित र वैज्ञानिक बनाउन कानूनी तथा संस्थागत व्यवस्था गरियो।

वि.सं. २०१५ देखि २०१७ सम्म मालपोत तथा भूमिकर र रजिष्ट्रेशन सम्बन्धी कार्य अर्थ मन्त्रालय अन्तर्गत रहेको देखिन्छ भने सरकारी तथा वन क्षेत्रको सर्भे र भूमिसुधार सम्बन्धी कार्य खाद्य, कृषि, नहर तथा वन मन्त्रालयले गरेको देखिन्छ। वि.सं. २०१७ देखि २०२१ सम्म मालपोत तथा भूमिकर, रजिष्ट्रेशन, गुठीहरू, सर्भे तथा नापी, विर्ता र भूमिसुधार सम्बन्धी कार्य अर्थ मन्त्रालय अन्तर्गतबाट सम्पादन भएको पाइन्छ।

वि.सं. २०२१ देखि २०२४ सम्म भूमिसुधार मन्त्रालय अस्तित्वमा आइ वि.सं. २०२४ देखि २०३८ सम्म भूमिसुधार, कृषि तथा खाद्य मन्त्रालयको रुपमा परिवर्तन भएको पाइन्छ।

यसैगरी वि.सं. २०३८ देखि २०४२ सम्म भूमिको क्षेत्रमात्र हेर्ने गरी एकल मन्त्रालयको रुपमा अस्तित्वमा आएको र वि.सं. २०४३ देखि यस मन्त्रालयको नाममा परिवर्तन भई भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय कायम भएको पाइन्छ। आ.व. २०७४ सालमा मन्त्रिपरिषद्को निर्णयले कृषि, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय कायम गरियो तत् पश्चात् कार्य प्रकृतिको आधारमा पुनःदुई मन्त्रालयलाई मिति २०७४/०४/१० को मन्त्रिपरिषद्को निर्णयबाट अलग गराई भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय कायम भई कार्यान्वयनमा आएको छ।

१.३ दूरदृष्टि

दीगो भूमि व्यवस्थापन र गुणात्मक सहकारी मार्फत गरिबी निवारण।

१.४ उद्देश्य

- भूमिको समुचित उपयोग मार्फत उत्पादन वृद्धि र यसबाट प्राप्त लाभको समन्यायिक वितरण सुनिश्चित गर्नु।
- योजना तर्जुमा, विपद व्यवस्थापन तथा विकास निर्माणको लागि आवश्यक शुद्ध एवं विश्वसनीय नापनक्सा र भौगोलिक सूचना सर्वसुलभ बनाउनु।
- भूमि व्यवस्थालाई आधुनिक प्रविधियुक्त, सरल, पारदर्शी र पहुँचयोग्य बनाउनु।
- सहकारी मार्फत लक्षित तथा विपन्न वर्गलाई आर्थिक तथा सामाजिक सशक्तीकरणको प्रक्रियामा सहभागी गराउनु।
- सहकारी मूल्य र सिद्धान्तहरूको अनुशरण तथा पारस्पारिकता र स्वावलम्वनको संस्कार विकास र सुशासन कायम गर्नु।
- सहकारी संघसंस्थाहरूलाई बहुउत्पादन, प्रशोधन तथा बजारीकरणतर्फ उन्मुख गराउन ती संस्थाहरूको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गर्नु।
- गरिब पहिचान गरी गरिब लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु।
- गरिब वर्ग लक्षित सीप विकास कार्यक्रम संचालन तथा रोजगारी सिर्जना गर्नु।
- राज्यको श्रोत, साधनमा गरिबको सहज पहुँच स्थापित गर्नु।

१.५ रणनीति

- भूउपयोग नीति बमोजिम क्षमता, उपयुक्तता र आवश्यकताको आधारमा भूमिको बर्गीकरण तथा उपयोग सुनिश्चित गरी उत्पादन वृद्धि गर्ने।
- भूमिहीन दलित, कृषक, सुकुम्बासी, मोही तथा गुठी किसान, अव्यवस्थित बसोबासी लगायत सीमान्तकृत वर्गको भूमिमाथिको अधिकार र पहुँच सुनिश्चित गर्ने।
- आधुनिक प्रविधिमा आधारित नापनक्साका आधारभूत पूर्वाधारहरू तयार गर्ने र शुद्ध तथा विश्वसनीय भू-सूचना व्यवस्थापन गर्ने।
- भौगोलिक सूचना पूर्वाधारको अवधारणा बमोजिम आधारभूत भौगोलिक सूचना तथा विभिन्न क्षेत्रका विषयगत सूचना तयार गरी उपलब्ध गराउने।
- कित्तानापी हुन बाँकी रहेका भू-भागमा नापनक्सा गरी सम्पूर्ण जमिनलाई जग्गा प्रशासन प्रणालीमा आबद्ध गर्ने र सरकारी, सार्वजनिक, सामुदायिक तथा गुठी जग्गाको विस्तृत अभिलेख तयार गरी संरक्षण गर्ने।
- वैज्ञानिक सूचकका आधारमा अचल सम्पत्तिको वस्तुपरक मूल्याङ्कन गर्ने प्रणाली स्थापना गर्ने र सबै सरोकारवालाहरूले सोही मूल्याङ्कन पद्धति प्रयोग गर्नुपर्ने व्यवस्था गर्ने।
- आधुनिक प्रविधिमा आधारित भूमि सम्बन्धी अभिलेखहरूको व्यवस्थित भण्डारण गर्ने र जग्गा प्रशासन सेवालाई सहज, सरल, विश्वसनीय र पारदर्शी बनाउने।
- सहकारी क्षेत्रलाई उत्पादनशील क्षेत्रमा केन्द्रित गर्न प्रोत्साहन गर्ने।

- सहकारीको माध्यमबाट गरीव तथा विपन्न वर्गको संलग्नतामा सञ्चालन हुने व्यावसायिक आयोजनालाई वित्तीय एवं प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने।
- सहकारी क्षेत्रको प्रवर्द्धनका लागि नीतिगत र संस्थागत प्रवन्ध मजबुत बनाउने।
- सहकारी संघसंस्थाको क्षमता अभिवृद्धिको लागि सहकारी शिक्षा, नेतृत्व विकास एवं व्यवस्थापन तालिमलाई व्यापक तुल्याउने।
- सहकारी क्षेत्रको प्रभावकारी नियमनको लागि एकीकृत अनुगमन प्रणालीको विकास गर्ने।
- कृषि, बायोग्याँस प्लान्ट स्थापना र सहकारी क्षेत्रबाट उत्पादित वस्तुको प्रयोगको लागि प्रोत्साहन गर्ने।
- घरघरमा गई तथ्यांक संकलन मार्फत गरिब घरपरिवार पहिचान गरी विवरण अद्यावधिक राख्ने।
- पहिचान भएका गरिब लक्षित गरी गरिबी निवारण नीति योजना, कार्यक्रम तथा आयोजना तर्जुमा एवं कार्यान्वयन गर्ने।
- रोजगार तथा स्वरोजगारमूलक सीप विकास तालिम तथा शिक्षा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने।
- उत्पादनमूलक रोजगारी तथा अवसरको अभिवृद्धि गरी यसमा गरिबको पहुँच सुनिश्चित गर्ने।
- गरिबी निवारण नीति तर्जुमा गरी उत्पादनका श्रोत साधनमा गरिबहरूको पहुँच सुनिश्चित गर्ने।
- आधारभूत आवश्यकताका वस्तु तथा सेवामा गरिबहरूको पहुँच सुनिश्चित गर्ने।

१.६ कार्यक्षेत्र

नेपाल सरकार, (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ अनुसार मन्त्रालयलाई तोकिएका कार्यक्षेत्र देहाय बमोजिम रहेका छन्-

(१) भूमि नीति, भू-उपयोग नीति, कानून, मापदण्ड र नियमन;

(२) अन्तर्राष्ट्रिय सीमाको नक्साङ्कन, अभिलेख;

(३) सीमा स्तम्भहरूको निर्माण, मर्मत सम्भार तथा अभिलेख व्यवस्थापन;

(४) भूमिको उपयोग, क्षमता र उपयुक्तताको नक्साङ्कन;

(५) पुनर्वास सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र नियमन;

(६) निजी, सरकारी, गुठी, सामुदायिक तथा सार्वजनिक जग्गाको राष्ट्रिय अभिलेख व्यवस्थापन;

(७) सरकारी, सार्वजनिक, गुठी, सामुदायिक तथा पर्ती जग्गाको संरक्षण;

(८) भूमिसुधार तथा व्यवस्थापन;

(९) राष्ट्रिय भू-सूचना प्रणाली र भौगोलिक सूचना पूर्वाधार;

(१०) भूमिहीन, दलित, मुक्तकमैया, हलिया, हरवा, चरवाको पुनर्स्थापना सम्बन्धी नीति र मापदण्ड;
(११) जग्गाको हक हस्तान्तरण सम्बन्धी मापदण्ड;
(१२) जग्गाको नाप नक्साको आधारभूत नियन्त्रण विन्दु र सञ्जाल;
(१३) जियोडेटिक र स्थल रूप नाप नक्सा;
(१४) प्रदेश र स्थानीय तहको सीमाको नक्साङ्कन र अभिलेख;
(१५) सर्भे लाइसेन्स;
(१६) सहकारी सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति, कानून र मापदण्ड;
(१७) सहकारी बैंकसम्बन्धी;
(१८) सहकारी सम्बन्धी राष्ट्रिय तथ्याङ्क व्यवस्थापन, अध्ययन, अनुसन्धान र अनुगमन;
(१९) सहकारी सम्बन्धी राष्ट्रिय संघ संस्थासँग सम्बन्ध र अन्तर प्रादेशिक समन्वय;
(२०) सहकारीमार्फत हुने बचत तथा ऋण परिचालनसम्बन्धी मापदण्ड र नियमन;
(२१) गरिबी निवारण सम्बन्धी;
(२२) मन्त्रालय सम्बन्धी राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थासँग सन्धि, सम्झौता, अभिसन्धि, सम्पर्क र समन्वय;
(२३) मन्त्रालय सम्बन्धी सार्वजनिक संस्थान, प्राधिकरण, प्रतिष्ठान, कम्पनी आदिको सञ्चालन र नियमन;
(२४) नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवाको सर्भे समूहको संचालन।

१.७ संगठन संरचना तथा दरबन्दी विवरण

यस मन्त्रालयलाई तोकिएको कार्य सम्पादनका लागि प्रशासन, सहकारी तथा गरिबी निवारण महाशाखा, भूमि व्यवस्थापन महाशाखा र योजना, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखा गरी ३ वटा महाशाखाहरू र सो अन्तर्गत १२ वटा शाखाहरू रहेका छन। मन्त्रालयमा एक जना सचिव सहित प्रशासन र प्राविधिक गरी कूल विभिन्न पदका ७८ दरवन्दी रहेको छ। भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय अन्तर्गत भूमि व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभाग, नापी विभाग, सहकारी विभाग र भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र रहेका छन्। यसैगरी मन्त्रालयसँग समन्वय गर्ने निकायहरूमा भूमि समस्या समाधान आयोग, गुठी संस्थान, राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरण,कर्जा असुली न्यायधिकरण र समस्याग्रस्त सहकारी व्यवस्थापन समितिको कार्यालय रहेका छन्। मन्त्रालय अन्तर्गत गुठी संस्थान, साझा भण्डारण लिमिटेड, साझा प्रकाशन सहकारी संस्था लिमिटेड, साझा यातायात सहकारी संस्था लिमिटेड, साझा सेवा सहकारी संस्था लिमिटेड र साझा स्वास्थ्य सेवा सहकारी संस्था लिमिटेड रहेका छन्।

जनताको सम्पत्तिको रुपमा रहेको जग्गाको विवरण सुरक्षित, व्यवस्थित ढंगले अभिलेखिकरण गरी भण्डारण गर्न केन्द्रीयस्तरमा प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुहको राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीका

महानिर्देशकको नेतृत्वमा ३८ दरबन्दी रहेको भूमि व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभाग र सो अन्तर्गत जग्गा प्रशासन सेवालाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गर्न २१ वटा भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालयहरू र ११७ वटा मालपोत कार्यालयहरू रहेका छन्।

नेपाल इञ्जिनिरिङ सेवा, सर्भे समूहको राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीका महानिर्देशकको नेतृत्वमा कूल ३२८ दरबन्दी रहेको नापी विभागमा स्थलरुप नापी तथा भूउपयोग व्यवस्थापन महाशाखा, भौगोलिक सूचना पूर्वाधार महाशाखा, खगोल तथा भूमापन महाशाखा र कित्ता नापी महाशाखा गरी ४ वटा महाशाखाहरू रहेका छन्। नापी विभागमा सेवा प्रवाह गर्न जिल्लास्थित १३८ नापी कार्यालय, ५ विशेष नापी कार्यालय र एक डिजिटल नापी कार्यालय रहेका छन्।

संगठन संरचना

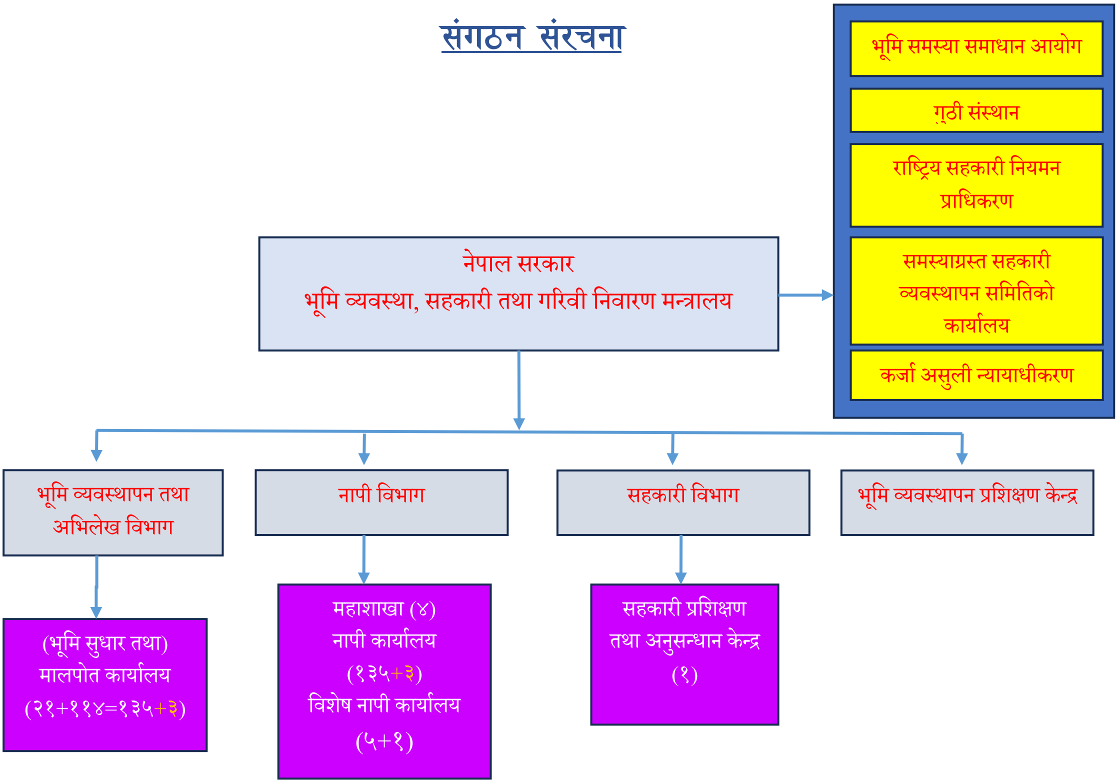

सहकारीको मूल्य, मान्यता र सिद्धान्त अनुरुप स्थापित सहकारी संघ संस्थाहरूलाई नियमन गर्न स्थापित सहकारी विभागमा रजिष्ट्रारको नेतृत्वमा ३१ जना र सो विभाग अन्तर्गत रहेको सहकारी प्रशिक्षण तथा अनुसन्धान केन्द्रमा प्राचार्यको नेतृत्वमा २४ जनाको स्वीकृत दरवन्दी रहेको छ।

आधुनिक तथा प्रयोगात्मक विधिबाट लामो तथा छोटो अवधिका तालिम सञ्चालन गरी जग्गा नापजाँच र भूमि व्यवस्थापनको क्षेत्रमा दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्न केन्द्रीय कार्यालयको रुपमा भूमि

व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र रहेको छ। नेपाल इञ्जिनिरिङ सेवा, सर्भे समूहको राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीको कार्यकारी निर्देशकको नेतृत्वमा कूल ३९ दरबन्दी रहेको छ।

भूमि समस्या समाधान आयोग गठन आदेश, २०८१ बमोजिम यस मन्त्रालयसँग समन्वय हुने गरी भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासी तथा अव्यवस्थित बसोबासीलाई व्यवस्थित गर्ने प्रयोजनका लागि नेपाल सरकार (म.प.) को मिति २०८०/१२/०८ को निर्णयानुसार राष्ट्रिय भूमि आयोग विगठन भई नयाँ "भूमि समस्या समाधान आयोग" गठन भएको छ। उक्त आयोगमा नेपाल सरकारबाट नियुक्ति अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, विज्ञसदस्यहरू र सदस्यहरू गरी ९ जना रहने व्यवस्था भएकोमा राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीको निजामती कर्मचारी सदस्य सचिव रहने व्यवस्था छ। कर्मचारीको हकमा विभिन्न पदका कूल ७३ अस्थायी दरवन्दी रहेको छ। यस आयोग अन्तर्गत ७७ वटै जिल्लामा जिल्ला समितिहरू गठन गरिएका र नापजाँचका लागि फिल्ड खटिने प्राविधिक कर्मचारीहरू ४०० सर्भेक्षक, ६०० अमीन र १००० भन्दा बढी निवेदन भएका जिल्ला समितिहरूको लागि ५५ कम्प्युटर अपरेटर खटाइएकोछ। अध्यक्ष र केही सदस्यहरूको राजनितिक नियुक्ति हुने यस समितिमा जिल्लाको सदरमुकामस्थित नापी कार्यालयको प्रमुख सदस्य सचिव रहने व्यवस्था छ। आयोगले स्थानीय तहसँगको समन्वय र सहजीकरणमा कार्यसम्पादन गर्ने गरेको छ।

सहकारी सिद्धान्त अनुरूप निम्नस्तरका जनताको आर्थिक तथा सामाजिक विकासको लागि सेवा सुविधा सम्बन्धी नीति निर्माण तथा तत् सम्बन्धी योजना तर्जुमा गरी राष्ट्रियस्तरका विभिन्न किसिमका सहकारी संघसंस्थाहरूको विकासमा सघाउ पुऱ्याउने उद्देश्य सहित राष्ट्रिय सहकारी विकास बोर्डको गठन गरिएकोमा उक्त बोर्ड खारेज गरी संघ, प्रदेश र स्थानीयतहको कार्यक्षेत्रभित्रका बचत तथा ऋणको मुख्य कारोबार गर्ने सहकारी संस्थाको नियमन गर्न मिति २०८१/१०/१४ मा राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरणको स्थापना गरी कार्य संचालन भएको छ। हाल राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरणमा १ अध्यक्ष, ४ जना सदस्य, १ कार्यकारी निर्देशक सहित ७४ जना कर्मचारीको दरबन्दी रहेको छ।

राजगुठीको सञ्चालन र बन्दोबस्तका लागि स्थापना गरिएको गुठी संस्थानमा गुठी संस्थान सञ्चालक समिति रहेको छ र यस समितिमा अध्यक्ष १, सञ्चालक सदस्य ७ र सदस्य सचिव १ गरी जम्मा ९ जना रहने व्यवस्था छ। साथै सो कार्यालयमा प्रशासक (कार्यकारी प्रमुख) १ सहित जम्मा १९६ दरवन्दी रहेको छ। सहकारी संस्था लिमिटेडका रुपमा पाँचवटा साझा सहकारी रहेका छन्।

सहकारी ऐन, २०७४ को दफा १०४ बमोजिम नेपाल सरकारबाट समस्याग्रस्त घोषित सहकारी संस्थाहरूको सम्पत्ति व्यवस्थापन तथा दायित्त्व भुक्तानी गर्ने प्रयोजनका लागि अध्यक्षको नेतृत्वमा समस्याग्रस्त सहकारी व्यवस्थापन समितिको कार्यालय स्थापना भएको हो। सो कार्यालयमा विभिन्न पदका ४३ जनाको दरबन्दी रहेको छ।

परिच्छेद-दुई

आ.व. २०८१/८२ मा सम्पादित मुख्य कार्यहरू

भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय अन्तर्गत आ.व. २०८१/८२ मा रुपान्तरणकारी कार्यक्रम १ वटा र अन्य कार्यक्रमहरू १० वटा गरी जम्मा ११ वटा कार्यक्रमहरू संचालनमा रहेका थिए। भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय अन्तर्गतका निकायहरू तथा माथि उल्लेखित कार्यक्रमहरूको संक्षिप्त प्रगति विवरण देहाय अनुसार रहेका छन्। आ.व. २०८१/८२ को विस्तृत प्रगति विवरण अनुसूची १ मा उल्लेख गरिएको छ।

२.१ आ.व. २०८१/०८२ मा मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूबाट सम्पादन भएका प्रमुख उपलब्धिहरू

क. भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय

भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालयबाट सम्पादित कामबाट भएका प्रमुख उपलब्धिहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् :

- सरकारी जग्गा दर्ता उपयोग तथा लिजमा उपलब्ध गराउने सम्बन्धी कार्यनीति, २०७९ बमोजिम स्थानीय तहमा अस्पताल निर्माण, नगरपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माण, स्वास्थ्य चौकी, प्रहरी चौकी, स्मृति प्रतिष्ठान र वडा कार्यालय भवन निर्माण लगायतका ७६ निकायलाई निजी जग्गा दानपत्र लिखत पारित गरी उपलब्ध गराइएको।
- सरकारी जग्गा दर्ता उपयोग तथा लिजमा उपलब्ध गराउने सम्बन्धी कार्यनीति, २०७९ बमोजिम अस्पताल निर्माण, नगरपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माण, स्वास्थ्य चौकी, प्रहरी चौकी, स्मृति प्रतिष्ठान, तालिम केन्द्र र वडा कार्यालय भवन निर्माण लगायतका लागि ४६ वटा संस्थालाई ४७० रोपनी १० आना ३ पैसा १.०९६८ दाम २९ (२३९४४३.३ वर्गमिटर) र ६२ विगाह ७ कठ्ठा २.००८१ धुर (४२२३०७.४ वर्गमिटर) गरी जम्मा ६६१७५०.७ वर्ग मिटर सरकारी/सार्वजनिक जग्गा उपयोगका लागि उपलब्ध गराइएको।
- ६३ रोपनी ५ आना ३ पैसा २.६८४४ दाम (जम्मा ३२२३३७.६४ वर्गमिटर) २ वटा संस्थालाई हदवन्दी भन्दा बढीको जग्गा खरिद गर्न स्विकृति दिइएको ।

- सरकारी जग्गा दर्ता उपयोग तथा लिजमा उपलब्ध गराउने सम्बन्धी कार्यनीति, २०७९ बमोजिम ३ वटा संस्थालाई ९७-१५-३-१ मध्ये ५३-०-०-० रोपनी, ०-१८-५ विघा र ९-१३-० मध्ये १-१४-१९.५ विघा (जम्मा ४४९८५.७३ वर्ग मिटर) जग्गा लिजमा उपलब्ध गराइएको। यसरी स्वीकृति दिइएको जग्गाको विस्तृत विवरण अनुसूची-४ मा संलग्न रहेको छ।
- मन्त्रालयको आ.व. २०८१/०८२ को स्वीकृत वार्षिक कार्ययोजना अनुसार २४ वटा क्रियाकलाप र सोसंग सम्बन्धित ५८ वटा माइलस्टोन रहेकामा ४५ वटा माइलस्टोनहरू शतप्रतिशत सम्पन्न भएका, १० वटा माइलस्टोनहरू आंशिक रुपमा सम्पन्न भएका र ३ वटा माइलस्टोनहरू शुरु हुन नसकेका देखिन्छन्।
- समग्रतामा आ.व. २०८१/०८२ मा मन्त्रालय र अन्तर्गत कार्यक्रमहरूको औसत भौतिक प्रगति ८६.०५ प्रतिशत रहेको तथा वित्तीय प्रगति अन्तर्गत चालू तर्फ ८१.८८ प्रतिशत र पूँजिगत तर्फ ६५.७६ प्रतिशत गरी समग्रमा ८०.१५ प्रतिशत वित्तीय प्रगति हासिल भएको छ।
- सङ्घीय भूउपयोग परिषद् गठन भएको र सो परिषद्को पहिलो वैठकले परिषद् सञ्चालनको कार्यविधि पारित गर्नुका साथै संघीय भूउपयोग परिषद्बाट प्रदेश भूउपयोग परिषद् गठन गर्नका लागि सहजिकरण भइरहेको।
- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच समन्वय र अन्तरसम्बन्ध कायम गर्न माननीय मन्त्रीज्यूको अध्यक्षतामा प्रदेशका सम्बन्धित मन्त्री तथा सचिव, मन्त्रालयका पदाधिकारीहरूको उपस्थितिमा कोशी प्रदेशको विराटनगरमा विषयगत समितिको तेस्रो वैठक सम्पन्न गरी उक्त वैठकले गरेका निर्णयहरू निरन्तर कार्यान्वयनको चरणमा रहेको।
- कञ्चनपुर जिल्ला बेदकोट नगरपालिका वडा नं. ७, ९ र १० का जग्गाहरूसंग सम्बन्धित समस्या समाधानको लागि स्थलगत अध्ययन गरी सुझाव पेश गर्न समिति गठन भएकोमा उक्त समितिबाट प्राप्त प्रतिवेदनका आधारमा समस्या समाधानका लागि प्रकृया अगाडि बढाइएको।

भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालयबाट संचालित २ वटा कार्यक्रमहरूको प्रगति विवरण निम्न बमोजिम रहेका छन्:

१. गरिब घरपरिवार पहिचान तथा परिचय पत्र वितरण कार्यक्रम

देशभरिका गरिब घरपरिवार पहिचान गरी गरिबी न्यूनीकरणका लागि गरिब लक्षित विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गर्न राज्यलाई सहयोग गर्ने प्रमुख उद्देश्य राखी संचालित गरिब घरपरिवार पहिचान तथा परिचय पत्र वितरण कार्यक्रम पहिलो प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रम अन्तर्गत पर्दछ।

यस कार्यक्रम अन्तर्गत आ.व. २०८१/८२ मा सम्पादित मुख्य क्रियाकलापहरू देहाय बमोजिम रहेका छन्:

- १५ जिल्लाबाट प्राप्त तथ्याङ्क विश्लेषण र गुनासो सुनुवाई समेत गरी जम्मा २,७१,६४० गरिब परिवारको अन्तिम सूचि तयार भई स्वीकृतीका लागि नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद्मा प्रस्ताव पेश गरिएकोमा मिति २०८१/०४/१० मा स्वीकृत भई सम्बन्धित स्थानीयतह मार्फत वितरणका लागि हस्तान्तरण गरिएको।
- बाँकी रहेका १३ जिल्लाको राज्य सुविधा परिचयपत्र उपलब्ध गराउन स्थानीयतहबाट प्राप्त सूची उपर छानविन गरी अन्तिम सूची तयार भएको।
- बिगतमा तथ्याङ्क संकलन गर्न छुटेका ६ वटा स्थानीय तहहरू तुल्सीपुर उपमहानगरपालिका, अग्निसाइर कृष्णासवरन गाउँपालिका, छिन्नमस्ता गाउँपालिका, महादेवा गाउँपालिका, तिरहुत गाउँपालिका र औरही गाउँपालिकामा गुनासो सुनुवाई अभिमुखीकरण कार्य सम्पन्न भइसकेको।
- सबै जिल्लाका राज्य सुविधा परिचय पत्र सम्बन्धी विवरण अद्यावधिक गरी वितरणलाई व्यवस्थित गर्न गरिब परिवार व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (PHMIS) निर्माण भएको।

२. गरिवसँग विश्वेश्वर कार्यक्रम

आर्थिक तथा सामाजिक रुपमा अति विपन्न घरपरिवार, अल्पसंख्यक एवं सीमान्तकृत समुदायका परिवार लक्षित गरी उनीहरूको आयआर्जनमा वृद्धि एवं जीवनस्तर माथि उठाई गरिबी निवारणमा प्रत्यक्ष सहयोग पुऱ्याउने प्रमुख उद्देश्य राखी संचालित गरिवसँग विश्वेश्वर कार्यक्रम दोस्रो प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रम अन्तर्गत पर्दछ।

यस कार्यक्रम अन्तर्गत आ.व. २०८१/८२ मा सम्पादित मुख्य क्रियाकलापहरू देहाय बमोजिम रहेका छन्:

- ७ प्रदेशका २७१ जना सामाजिक परिचालकहरूका लागि ५ स्थानमा (बागलुङ, जनकपुर, धुलिखेल, बुटवल, नेपालगञ्ज) मा क्षमता विकास सम्बन्धी तालिम संचालन गरिएको।
- गरिवसंग विश्वेश्वर कार्यक्रम मार्फत अति गरिव विपन्न परिवारको आर्थिक स्थिति सुधार गर्न ३३८ स्थानीय तहमा कार्यक्रम संचालनका लागि सशर्त अनुदान उपलब्ध गराइएको।

ख. भूमि समस्या समाधान आयोग

नेपालमा विगत लामो समयदेखि विद्यमान भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासी र अव्यवस्थित बसोवासीको समस्याको दीर्घकालीन समाधानको लागि गठित यस भूमि समस्या समाधान आयोगबाट हालसम्म देहायका प्रमुख उपलब्धिहरू हासिल भएका छन्:

- ७५० स्थानीय तह र आयोगबीच कार्यसहमति पत्रमा हस्ताक्षर भएको।
- ७५० स्थानीय तहहरूको लगत संकलनको लागि सूचना प्रकाशन भएको।
- अधुरा कार्य सम्पादन सम्बन्धी पर्न आएका निवेदनमा यस आ.व. २०८१/८२ मा १८० र हालसम्म ३,४०७ वटा फर्छ्यौंट गर्ने कार्य भएको।
- कूल ११,२०,५८३ निवेदनहरू आयोगको प्रणालीमा इन्ट्री भएको।
- यस आ.व. २०८१/८२ मा २३५८ वटा जग्गाधनी प्रमाणपुर्जा वितरण गरिएको। हालसम्म ६९४४ परिवारलाई जग्गाधनी दर्ता प्रमाण पूर्जा वितरण गरिएको।
- ५६ स्थानीय तहमा नाप नक्सा कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको।

भूमि समस्या समाधान आयोग अन्तर्गतबाट संचालन हुने कार्यक्रम देहाय बमोजिम रहेको छः

१. जग्गा प्रशासन सुदृढीकरण तथा अनौपचारिक भू-सम्बन्ध व्यवस्थापन कार्यक्रम

जग्गा प्रशासनलाई चुस्त, दुरुस्त, सेवाग्राहीमैत्री, प्रविधिमैत्री बनाउने तथा भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासी र अव्यवस्थित बसोबासीहरूको दीगो व्यवस्थापन गर्ने, भूमिहीन दलित तथा भूमिहीन सुकुम्बासीका लागि निःशूल्क जग्गा वितरण गर्नुका साथै अव्यवस्थित बसोवासीलाई उचित व्यवस्थापन गरी भूमिबाट प्राप्त लाभको समन्यायीक वितरण गर्ने प्रमुख उद्देश्य राखी संचालित जग्गा प्रशासन सुदृढीकरण तथा अनौपचारिक भूसम्बन्ध

व्यवस्थापन कार्यक्रमलाई रुपान्तरणकारी आयोजनाको रुपमा अंगिकार गरिएको छ। भूमि समस्या समाधान आयोगले हालसम्म प्राप्त गरेको उपलब्धि यसै कार्यक्रमको कार्यान्वयनबाट सम्भव भएको हो।

नेपाल सरकार (म.प.) को मिति २०८०/१२/०८ को निर्णयानुसार राष्ट्रिय भूमि आयोग विगठन भई नयाँ आयोग (भूमि समस्या समाधान आयोग) गठन भई कार्य प्रारम्भ गरेको अवस्था छ।

ग. भूमि व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभाग

भूमि व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभागबाट सम्पादित कार्यहरूको प्रमुख उपलब्धि देहाय बमोजिम रहेका छन् :

- आ.व. २०८१/०८२ सम्ममा देशभरका १३५ वटा भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालयमा पूर्णरुपमा Land Record Information Management System (LRIMS) लागू गरी अनलाइन प्रणाली मार्फत सेवा सञ्चालन गरिएको छ।
- सेवाग्राहीले घरबाटै वा नजिकको सेवा केन्द्रबाट जग्गा सम्बन्धी कारोबार गर्न १०५ मालपोत कार्यालयमा Public Access Model (PAM) प्रणाली लागू गरिएको छ।
- जिल्ला स्थित कार्यलयबाट हुने सेवा प्रवाह सहजीकरणका लागि जुम्लाको सिन्जा (नराकोट), कपिलबस्तुको बाणगंगा र पर्साको पोखरीयामा नयाँ मालपोत कार्यालय स्थापना गरी सेवा शूभारम्भ गरिएको।
- आ.व. २०८१/०८२ मा देशभरका भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालयहरूवाट जम्मा रु. ४९ अर्ब ४ करोड राजश्व संकलन भएको।

भूमि व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभागबाट संचालित कार्यक्रमको प्रगति विवरण निम्न बमोजिम रहेको छ:

१. मालपोत अभिलेख सुरक्षा तथा सुदृढीकरण कार्यक्रम

जनताको मुख्य सम्पत्तिको रुपमा रहेको जग्गाको विवरणलाई व्यवस्थित तवरबाट भण्डारण गर्न भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालयहरूको भवन निर्माण, श्रेस्ता वाईण्डिङ्ग तथा तामेली व्यवस्थापन, भौतिक अवस्थामा सुधार, कर्मचारीहरूको क्षमता विकासका साथै भू-अभिलेख सूचना व्यवस्थापन प्रणालीबाट जग्गा प्रशासन सम्बन्धी सेवा अनलाइन मार्फत प्रवाह गर्ने लगायतका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्ने प्रमुख उद्देश्य राखी संचालित मालपोत अभिलेख सुरक्षा तथा सुदृढीकरण कार्यक्रम पहिलो प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रम अन्तर्गत पर्दछ।

यस कार्यक्रम अन्तर्गत आ.व. २०८१/८२ मा सम्पादित मुख्य क्रियाकलापहरू देहाय बमोजिम रहेका छन्:

- हालसम्ममा PAM (Public Access Module) प्रयोगकर्ता को संख्या व्यक्तिगत १४, संस्थागत ३५११, स्थानीय तह ६४, बैंक वित्तिय २१, कर्मचारी संचय कोष १, सहकारी ५४, सर्भिसडेस्क १ गरी ३६६६ पुराईएको छ ।
- आ.व. २०८१/८२ मा बैंक, वित्तीय संस्था तथा सञ्चय कोष समेतले मालपोत कार्यालयमा नगई जग्गा रोक्का फुकुवा गर्न सक्ने प्रविधि विकास गरी Online धितोबन्धक, रोक्का फुकुवाको लागि ८ वटा बैंक तथा वित्तीय संस्थासँग सम्झौता भएको।
- भूमि व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभाग र अन्तर्गतका कार्यालयहरूको नयाँ भवन निर्माणका लागि शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागसँग सम्झौता (MOU)) भएको ।
- साविकमा १२ सुविधा सम्पन्न नमुना मालपोत कार्यालय रहेकोमा हाल उक्त कार्यक्रम अन्तर्गत ७ कार्यालय छनौट गरी (भद्रपुर (झापा) सिन्धुपाल्चोक, हरिवन (सर्लाही), म्याग्दी, घोराही (दाङ), महेलकुना (सुर्खेत) र टिकापुर (कैलाली)) नमूना मालपोत कार्यालय विस्तार गरिएको।
- LRIMS/PAM र जग्गा प्रशासन सम्बन्धी धनकुटा, पाल्पा, सुर्खेत र डडेलधुरामा ४ वटा तालिम सम्पन्न भएको।

घ. नापी विभाग

नापी विभागबाट सम्पादित कामबाट भएका प्रमुख उपलब्धिहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् :

- नापी कार्यालयहरूबाट प्रदान गरिने सेवालाई सरल, सहज बनाउन नक्सा प्रिन्ट लगायतका सेवा अनलाइन मार्फत जुनसुकै स्थानबाट प्राप्त गर्न विकास गरिएको मेरो कित्ता (Merokitta) प्रणाली र नेपाल भू-सूचना प्रणाली (NeLIS) बाट ९२ नापी कार्यालयमा सेवा प्रवाह गरिएको छ।
- सेवाग्राहीलाई सेवा प्रवाह सहजताको लागि जुम्लाको सिन्जा (नराकोट), कपिलबस्तुको बाणगंगा र पर्साको पोखरीयामा नयाँ नापी कार्यालयको सेवा प्रवाह सुरु गरिएको।

- नापी कार्यालय सर्लाही (बरथहवा), सल्यान, जाजरकोट र तेह्रथुममा नयाँ कार्यालय भवन निर्माण कार्य सम्पन्न भएको।
- आ.व. २०८१/८२ को असाढ महिनासम्ममा १०.९ हेक्टर गाउँ ब्लक नापी र ११हजार २ सय ५६.२२ हेक्टर बिशेष नापी, १हजार १ सय ८.०१ हेक्टर पुनःनापी गरी कूल जम्मा १२ हजार ३ सय ७५.१३ हेक्टर नापनक्सा हुनुका साथै यस अवधिमा २३ हजार ८ सय ७ जग्गाधनी प्रमाणपूर्जा वितरण गरिएको र गाँउ ब्लक नापी तथा पुनः नापी सम्बन्धी संक्षिप्त विवरण अनुसूची-२ मा रहेको छ।
- आ.व. २०८०/८१ मा नापी विभाग र नापी कार्यालयहरूवाट ४० करोड ६४ लाख ४५ हजार ६ सय ५८.३१ राजश्व संकलन गरिएको छ।

नापी विभागबाट संचालित ३ वटा कार्यक्रमहरूको प्रगति विवरण निम्न बमोजिम रहेको छन् :

१. कित्तानापी तथा नापी कार्यालय सुदृढीकरण कार्यक्रम

सरकारी, सार्वजनिक एवं व्यक्तिगत जग्गाहरूको नापनक्सा गरी कित्तामा आधारित भूमिलगत तयार गरी राज्यको जग्गा प्रशासन तथा व्यवस्थापन कार्यमा सहयोग पुऱ्याउने तथा नापी कार्यालयहरूको भवन निर्माण, नक्सा डाटाको व्यवस्थापन तथा कार्यालयको भौतिक अवस्थामा सुधार सम्बन्धी कार्यक्रम गर्ने प्रमुख उद्देश्य राखी संचालित कित्तानापी तथा नापी कार्यालय सुदृढीकरण कार्यक्रम पहिलो प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रम अन्तर्गत पर्दछ।

यस कार्यक्रम अन्तर्गत आ.व. २०८०/८१ मा सम्पादित मुख्य क्रियाकलापहरू देहाय बमोजिम रहेका छन्:

- आ.व. २०८१/८२ को असाढ महिनासम्ममा १०.९ हेक्टर गाउँ ब्लक नापी र ११हजार २ सय ५६.२२ हेक्टर बिशेष नापी, १हजार १ सय ८.०१ हेक्टर पुनःनापी गरी कूल जम्मा १२ हजार ३ सय ७५.१३ हेक्टर नापनक्सा हुनुका साथै यस अवधिमा २३ हजार ८ सय ७ जग्गाधनी प्रमाणपूर्जा वितरण गरिएको ।
- जग्गा नापजाँच तथा नक्सा श्रेस्ता अद्यावधिक सम्बन्धी निर्देशिका, २०८१, जारी गरिएको।
- यस अबधीमा २१२६ सिट कित्तानापी नक्सा डिजिटाइज भएको र २२४७ वटा कित्तानापी नक्सा Scanning तथा Indexing भएको छ ।

२. स्थलरुप नापी तथा भू-उपयोग व्यवस्थापन कार्यक्रम

नेपालको भू-उपयोग (Land Use), भू-क्षमता (Land Capability) र भू-प्रणाली (Land System) नक्साहरू तयार गर्ने, दूर सम्वेदन प्रविधिबाट भूमिश्रोत तथा स्थलरुप नक्साहरू अद्यावधिक गर्ने, नाप नक्सासँग सम्बन्धित डिजिटल डाटाहरूको व्यवस्थित अभिलेखीकरण गर्दै Geoportal मार्फत भौगोलिक सूचना पूर्वाधारलाई सबलीकरण गर्ने प्रमुख उद्देश्य राखी संचालित स्थलरुप नापी तथा भू-उपयोग व्यवस्थापन कार्यक्रम पहिलो प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रम अन्तर्गत पर्दछ।

यस कार्यक्रम अन्तर्गत आ.व. २०८१/८२ मा सम्पादित मुख्य क्रियाकलापहरू देहाय बमोजिम रहेका छन्:

- आ.व. २०८१/८२ मा ४२ पटक स्थानीय तहहरूलाई प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने लक्ष्य रहेकोमा ५७ पटक स्थानीय तहहरूलाई भू-उपयोग वर्गिकरण कार्यमा प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराईएको र हालसम्म ३२७ स्थानीय तहमा भूउपयोग योजना कार्यान्वयनको लागि प्राविधिक सहयोग गरिएको छ।
- यस अबधीमा चार वटा जिल्लाहरू (नवलपरासी (ब.सु.पू,) नवलपरासी (ब.सु.प.), रुपन्देही तथा कपिलवस्तुमा ठूलो माननापको स्थलरुप नक्सा तयारी कार्य शुरु गरिएको छ।
- विकास निर्माणका लागि आवश्यक ठूलो माननाप (१:५००० १:१००००) को स्थलरुप नक्सा तयारी कार्यका लागि जिल्लामा Field Verification कार्य सम्पन्न भई Database तयारी कार्य भइरहेको।
- नेपाल - भारत सीमा सम्बन्धि District Wise Spatial Information Inventory of Nepal India Boundary तयार गर्न नवलपरासी देखि धनुषा सम्म ८ जिल्लाको फिल्डकार्य सम्पन्न भएको।

३. खगोल तथा भू-मापन कार्यक्रम

परिशुद्ध नापनक्साको पूर्वाधारको रुपमा देशभर स्थापना गरिएका विभिन्न दर्जाका नियन्त्रण विन्दुहरू एवं समुद्री सतह देखिको उचाई विन्दु चिन्हहरू (Bench marks) को अत्याधुनिक प्रविधिको प्रयोग गरी स्थापना, सञ्जालीकरण, सम्भार, संरक्षण र व्यवस्थापन; ग्राभिटी नक्सा (Gravity Anomaly) तयार गर्ने तथा विभिन्न निकायहरूलाई आवश्यक पर्ने नियन्त्रण विन्दु, उचाई विन्दुको तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने

प्रमुख उद्देश्य राखी संचालित खगोल तथा भू-मापन कार्यक्रम पहिलो प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रम अन्तर्गत पर्दछ।

यस कार्यक्रम अन्तर्गत आ.व. २०८१/८२ मा सम्पादित मुख्य क्रियाकलापहरू देहाय बमोजिम रहेका छन्:

- CORS मा आधारित National Reference Frame परिभाषित गर्नका लागि monument हुने २७ वटा स्थानमा CORS Station स्थापनाका लागि प्रारम्भिक र विस्तृत पूर्वेक्षण कार्य सम्पन्न भएको।
- CORS Station स्थापनाका लागि छनौट भएका २७ स्थानहरूमा Monumentation कार्य सम्पन्न भएको।

ङ. सहकारी विभाग

सहकारी विभागबाट सम्पादित कामबाट भएका प्रमुख उपलब्धिहरू देहाय बमोजिम रहेका छन्:

- सहकारी तथा गरिबी सम्बन्धी व्यबस्थापन सूचना प्रणाली (COPOMIS) मा तथ्यांक सम्पुष्टी, प्रविष्टी तथा प्रमाणीकरण गर्ने कार्यमा हालसम्म १९,१८९ सहकारी संस्थाहरूलाई आवद्ध गरिएको।
- केही नेपाल ऐनलाई संशोधन मार्फत सहकारी ऐन २०७४ मा संसोधन भई कार्यान्वयनमा आएको।
- सहकारी संघसंस्थामा सुशासन प्रवर्द्धनका लागि १०२ बुँदे एकीकृत निर्देशन जारी गरिएको ।

सहकारी विभागबाट संचालित २ वटा कार्यक्रमहरूको प्रगति विवरण निम्न बमोजिम रहेको छन् :

१. सहकारी प्रशिक्षण तथा अनुसन्धान केन्द्र

शिक्षा, सूचना तथा प्रशिक्षणसँग सम्बन्धित क्रियाकलापहरूका माध्यमबाट देशको सहकारी क्षेत्रमा आबद्ध जनशक्तिहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने तथा सहकारी क्षेत्रमा केन्द्रित रही अध्ययन, अनुसन्धान एवं विकासमा नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने प्रमुख उद्देश्य राखी संचालित सहकारी प्रशिक्षण तथा अनुसन्धान केन्द्रबाट संचालन हुने कार्यक्रमहरू पहिलो प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रम अन्तर्गत पर्दछन।

यस कार्यक्रम अन्तर्गत आ.व. २०८१/८२ मा सम्पादित मुख्य क्रियाकलापहरू देहाय बमोजिम रहेका छन्:

- सहकारी प्रशिक्षण केन्द्र मार्फत नियमनकारी निकायका कर्मचारीहरू, सहकारी संघसंस्थाका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू समेत गरी ३३ वटा तालिम मार्फत ७७८ जनालाई तालिम प्रदान गरिएको छ।
- आ.व २०८१/८२ मा ३ लाख ३७ हजार ४ सय ९६ हजार राजश्व संकलन गरिएको।

२. सहकारी क्षेत्र सुदृढीकरण तथा प्रणाली सुधार कार्यक्रम

सहकारी कार्यालयहरूको भवन निर्माण, भौतिक अवस्थामा सुधार, कर्मचारीहरूको क्षमता विकास सम्बन्धी तालिम/गोष्ठी सञ्चालन गर्नुको साथै सहकारी क्षेत्रको स्थापना र प्रवर्द्धन सम्बन्धी विविध कार्य गर्ने प्रमुख उद्देश्य राखी संचालित सहकारी क्षेत्र सुदृढीकरण तथा प्रणाली सुधार कार्यक्रम पहिलो प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रम अन्तर्गत पर्दछ। हाल देशमा करिब ३२ हजार विभिन्न प्रकृतिका प्रारम्भिक सहकारी संस्था तथा जिल्ला सहकारी संघ, विषयगत जिल्ला सहकारी संघ, विषयगत केन्द्रीय सहकारी संघ, राष्ट्रिय सहकारी बैंक र राष्ट्रिय सहकारी महासंघ रहेका छन्। अन्तर्राष्ट्रिय रुपमा नेपालको सहकारी अभियानलाई जोड्न राष्ट्रिय सहकारी महासंघ अन्तराष्ट्रिय सहकारी महासंघमा समेत आबद्ध भएको छ।

यस कार्यक्रम अन्तर्गत आ.व. २०८१/८२ मा सम्पादित मुख्य क्रियाकलापहरू देहाय बमोजिम रहेका छन्:

- प्रदेश सहकारी रजिष्ट्रार तथा महानगर/उपमहानगर/नगर पालिकासँग छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको।
- भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालयवाट सहकारी विभागको सिफारिसमा आ.व. २०८१/८२ मा २ वटा सहकारी संस्थालाई (आईडल यमुना हाम्रो बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लिमिटेड, नेपाल सहकारी वित्तिय संस्था लिमिटेड) समस्याग्रस्त सहकारी सस्था घोषित गरिएको र हालसम्म समस्याग्रस्त घोषित सहकारी संस्था २३ पुगेको।
- सहकारी संघसंस्थाहरूको अनुगमन गरी सुधारका लागि निर्देशन दिइएको।
    - सहकारी विभाग र राष्ट्र बैंकबाट संयुक्त सघन अनुगमन- १९ वटा संस्था
    - सहकारी विभागवाट सघन अनुगमन - ४० वटा संस्था

- कोपोमिस प्रविष्टि कार्यको अनुगमन - १० पटक
- सम्पत्ति शुद्धिकरण कानूनको परिपालना अनुगमन - ७० वटा संस्था

- सहकारी लेखा प्रणाली सम्बन्धी तालिम सम्पन्न गरिएको।
- सहकारी संघ संस्थाहरूको Fiduciary Risk Management सम्बन्धी ७ वटा अन्तर्क्रिया कार्यक्रम २१० जनाको सहभागितामा सम्पन्न गरिएको।

च. भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र

आधुनिक तथा प्रयोगात्मक विधिबाट नापनक्सा तथा भूमि व्यवस्थापन क्षेत्रमा लामो तथा छोटो अवधिका तालिम सञ्चालन गरी जग्गा नापजाँच र भूमि व्यवस्थापनको क्षेत्रमा दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्ने प्रमुख उद्देश्य राखी संचालित भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र अन्तर्गतबाट संचालित कार्यक्रमहरू दोस्रो प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रम अन्तर्गत पर्दछन।

यस केन्द्र अन्तर्गत आ.व. २०८१/८२ मा सम्पादित मुख्य क्रियाकलापहरू देहाय बमोजिम रहेका छन्ः

- भूमि व्यवस्थापन, नापनक्सा तथा भूउपयोग व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिमबाट यस आ.व.मा २,०१२ जना प्रशिक्षार्थीहरूको क्षमता अभिवृद्धि भएको।
- नापनक्सा, भूमि व्यवस्थापन र भौगोलिक सूचनाको प्रयोग सम्बन्धमा लामो अवधि (१ वर्ष) का सिनियर नापी तालिम-विभागीय समूह, जुनियर नापी तालिम-विभागीय समूह र जुनियर नापी तालिम खुला समूह तर्फका तीन वटा तालिममा सहभागी ६२ जना दीक्षित भएका।
- सातवटा प्रदेशका १० जिल्लामा नापनक्सा सम्बन्धी २५ वटा तालिमहरू सञ्चालन भई ५१८ जना प्रशिक्षार्थीलाई तालिम प्रदान गरिएको।

छ. राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरण

सहकारी सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान, नीति निर्माण, सहकारी समन्वय, ऋण लगानी र सो को कार्यान्वयनमा सहयोग गर्ने प्रमुख उद्देश्य राखी संचालित राष्ट्रिय सहकारी विकास बोर्ड दोस्रो प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रमको रुपमा रहेकोमा संघ, प्रदेश र स्थानीयतहको कार्यक्षेत्रभित्रका बचत तथा ऋणको मुख्य कारोबार गर्ने सहकारी संस्थाको नियमन गर्न मिति २०८१/१०/१४ मा राष्ट्रिय सहकारी विकास बोर्ड खारेज गरी राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरणको स्थापना गरी कार्य संचालन भएको।

यस कार्यक्रम अन्तर्गत आ.व. २०८१/८२ मा सम्पादित मुख्य क्रियाकलापहरू देहाय बमोजिम रहेका छन्:

- सहकारी दर्पण टेलिभिजनबाट २४ वटा कार्यक्रम पाक्षिक रुपमा नेपाल टेलिभिजन बाट प्रशारण हुने गरेको।
- सहकारी रेडियोबाट २४ वटा कार्यक्रम प्रशारण गरिएको।
- बचत तथा ऋणको मुख्य कारोबार गर्ने सहकारी संस्थाको संचालन सम्बन्धमा नियामकीय मापदण्ड, २०८२ जारी भएको।
- बचत तथा ऋणको मुख्य कारोबार गर्ने सहकारी संघ/संस्थाहरूलाई निर्देशन नं. १/०८१/८२ जारी भएको।
- निगौल गाई गौशाला ब्यबस्थापन तथा संचालन ।

ज. समस्याग्रस्त सहकारी व्यवस्थापन समितिको कार्यालय

समस्याग्रस्त घोषणा भएका सहकारीहरूको व्यवस्थापनको लागि गठित समस्याग्रस्त सहकारी व्यवस्थापन समितिको कार्यालयबाट सम्पादन भएका प्रमुख उपलब्धिहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् :

- आ.व. २०८१/८२ सम्ममा २३ वटा समस्याग्रस्त घोषित सहकारी संस्थाहरू रहेकोमा राफसाफ भएका सहकारी संस्थाहरू ३ वटा रहेका छन्।
- यस आ.व.मा २ वटा सहकारी संस्थालाई (आईडल यमुना हाम्रो बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लिमिटेड, नेपाल सहकारी वित्तिय संस्था लिमिटेड) समस्याग्रस्त सहकारी सस्था घोषित गरिएको।
- आ.व.२०८१/८२ मा १५ वटा समस्याग्रस्त सहकारी संस्थाहरूको आंशिकरुपमा बचत फिर्ता गरिएको।
- हालसम्म ३८ अर्ब मागदावी रकममध्ये ३अर्ब ७१ करोड (९.७६%) रकम फिर्ता भएको।

२.२ आ.व. २०८१/०८२ मा मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायका लागि विनियोजित बजेट तथा खर्चको प्रगति

क्र.सं.	बजेट कोड	बजेट उपशीर्षक	बजेट (रु. हजारमा)			खर्च (रु. हजारमा)			खर्च प्रतिशत			भौतिक प्रगति प्रतिशत
			चालू	पूँजीगत	जम्मा	चालू	पूँजीगत	जम्मा	चालू	पूँजीगत	वित्तीय प्रगति	
१	३३६०००११	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय	२८३७५८.७७५	७४५०	२९१२०८.७७५	१५६७९८	६८७२	१६३६७०	५५.२६	९२.२४	५६.२	८१.०३
२	३३६००१०१	गरिब घर परिवार पहिचान तथा परिचय पत्र वितरण कार्यक्रम (गरिव लक्षित विशेष कार्यक्रम)	१९६००	७५००	२७१००	१२२१३	३९६९	१६१८३	६२.३१	५२.९२	५९.७१	८२.६
३	३३६००१०२	गरिबसंग विश्वेश्वर कार्यक्रम	६१४१	०	६१४१	४८२९	०	४८२९	७८.६३		७८.६३	१००
४	३३६००१०३	जग्गा प्रशासन सुदृढीकरण तथा	५६३५१३	२२६६०	५८६१७३	३१३२४३	२१९७८	३३५२२१	५५.५९	९६.९९	५७.१९	३६

क्र.सं.	बजेट कोड	बजेट उपशीर्षक	बजेट (रु. हजारमा)			खर्च (रु. हजारमा)			खर्च प्रतिशत			भौतिक प्रगति प्रतिशत
			चालू	पूँजीगत	जम्मा	चालू	पूँजीगत	जम्मा	चालू	पूँजीगत	वित्तीय प्रगति	
		अनौपचारिक भूसम्बन्ध व्यवस्थापन कार्यक्रम										
५	३३६०१०११	भूमि व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभाग	७५३९५.५८४	११००	७६४९५.५८४	५६४५९	५१२	५६९७१	७४.८८	४६.५४	७४.४८	७५
६	३३६०१०१२	भूमि सुधार तथा मालपोत कार्यालयहरू	२२४३६८१.५९५	६३९०५	२३०७५८६.५९५	१९०३१५५	५३३६३	१९५६५१९	८४.८२	८३.५	८४.७९	८५
७	३३६०११०१	मालपोत अभिलेख सुरक्षा तथा सुदृढीकरण कार्यक्रम	१०१२००	१३९७८२	२४०९८२	९४९२८	४५७९३	१४०७२२	९३.८	३२.७६	५८.४	५८
८	३३६०२०११	नापी विभाग	५६०६८	२९२५	५८९९३	४७४७७	२४९७	४९९७४	८४.६८	८५.३७	८४.७१	९८.३१
९	३३६०२०१२	नापी कार्यालयहरू	२०३१३०५.३२५	९५०१९	२१२६३२४.३२५	१८०३३११	८४५४१	१८८७८५३	८८.७८	८८.९७	८८.७८	९८.४७
१०	३३६०२१०१	कित्ता नापी तथा नापी कार्यालय	१७९८३४	२४६१३१	४२५९६५	१५३४११	२०३५५१	३५६९६२	८५.३१	८२.७	८३.८	९८.७

क्र.सं.	बजेट कोड	बजेट उपशीर्षक	बजेट (रु. हजारमा)			खर्च (रु. हजारमा)			खर्च प्रतिशत			भौतिक प्रगति प्रतिशत
			चालू	पूँजीगत	जम्मा	चालू	पूँजीगत	जम्मा	चालू	पूँजीगत	वित्तीय प्रगति	
		सुधार कार्यक्रम										
११	३३६०२१०२	स्थलरुप नापी तथा भू-उपयोग व्यवस्थापन कार्यक्रम	१७१३५३.५६४	६८९३८	२४०२९१.५६४	१५६०७२	१३४३५	१६९५०७	९१.०८	१९.४९	७०.५४	९९.६१
१२	३३६०२१०३	खगोल तथा भू-मापन कार्यक्रम	६५०८४	४७७०९	११२७९३	६१७८४	२२८२९	८४६१३	९४.९३	४७.८५	७५.०२	८६.१७
१३	३३६०३०११	सहकारी विभाग	३५३२५	०	३५३२५	२६९३५	०	२६९३५	७६.२५		७६.२५	९९.२
१४	३३६०३०१२	सहकारी प्रशिक्षण तथा अनुसन्धान केन्द्र	३९९७५.३५५	१८००	४१७७५.३५५	३९४३१	१७६७	४११९८	९८.६४	९८.१६	९८.६२	१००
१५	३३६०३१०१	सहकारी क्षेत्र सुदृढीकरण तथा प्रणाली सुधार कार्यक्रम	४४३०६.६४५	६०००	५०३०६.६४५	१००२७	२४३५	१२४६२	२२.६३	४०.५८	२४.७७	६८.८

क.सं.	बजेट कोड	बजेट उपशीर्षक	बजेट (रु. हजारमा)			खर्च (रु. हजारमा)			खर्च प्रतिशत			भौतिक प्रगति प्रतिशत
			चालू	पूँजीगत	जम्मा	चालू	पूँजीगत	जम्मा	चालू	पूँजीगत	वित्तीय प्रगति	
१६	३३६०४०११	भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र	८७०२४	१२५२५	९९५४९	७४९६४	१२२०१	८७१६५	८६.१४	९७.४१	८७.५६	९६
१७	३३६३१०११	राष्ट्रिय सहकारी विकास बोर्ड	१४१००	०	१४१००	१२५०२	०	१२५०२	८८.६७		८८.६७	१००
कूल जम्मा			६०१७६६५.८४३	७२३४४४	६७४११०९.८४३	४९२७५३९	४७५७४३	५४०३२८६	८१.८८	६५.७६	८०.१५	८६.०५

२.३ आ.व. २०८१/०८२ मा तर्जुमा भई कार्यान्वयनमा आएका नीति/ कानून (कार्यविधि/ निर्देशिका/ मापदण्डहरू)

क.सं.	नीति/कानून/कार्यविधि/ निर्देशिका/मापदण्डहरू	नयाँ तर्जुमा /संशोधन	तर्जुमा/ संशोधन गर्नुको औचित्य	कैफियत
१	भूमि समस्या समाधान गठन आदेश, २०८१	नयाँ तर्जुमा	भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासीलाई जग्गा उपलब्ध गराउन र अव्यवस्थित बसोबासीलाई व्यवस्थापन गर्न	मिति २०८१/०६/१४ मा स्वीकृत भएको।
२	भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासी र अव्यवस्थित बसोबासीको लगत संकलन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८१	नयाँ तर्जुमा	भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासीलाई जग्गा उपलब्ध गराउन र अव्यवस्थित बसोबासीलाई व्यवस्थापन गर्न	मिति २०८१/०९/१७ मा स्वीकृत भएको।
३	भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासी र अव्यवस्थित बसोबासीलाई जग्गा उपलब्ध गराउने सम्बन्धी कार्यविधि, २०८१	नयाँ तर्जुमा	भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासीलाई जग्गा उपलब्ध गराउन र अव्यवस्थित बसोबासीलाई व्यवस्थापन गर्न	मिति २०८१/०९/१७ मा स्वीकृत भएको।

क्र.सं.	नीति/कानून/कार्यविधि/ निर्देशिका/मापदण्डहरू	नयाँ तर्जुमा /संशोधन	तर्जुमा/ संशोधन गर्नुको औचित्य	कैफियत
४	विगतका आयोग, समिति र कार्यदलमा बाँकी काम सम्पन्न गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०८१	नयाँ तर्जुमा	भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासीलाई जग्गा उपलब्ध गराउन र अव्यवस्थित बसोबासीलाई व्यवस्थापन गर्न	मिति २०८१/०९/१७ मा स्वीकृत भएको।
५	सहकारी सम्बन्धी केही नेपाल ऐनलाई संशोधन गर्ने अध्यादेश, २०८१	संशोधन		मिति २०८१/१२/१८ मा विधेयक पारित भएको।
६	भूमि सम्बन्धी केही नेपाल ऐनलाई संशोधन गर्न बनेको अध्यादेश, २०८१	संशोधन		मिति २०८१/१०/०२ मा स्वीकृत भएको।
७	सम्पति शुद्धीकरण निवारण सम्वन्धी सहकारी संघ/संस्थालाई निर्देशन, २०८१(चौथो संशोधन)	संशोधन		मिति २०८१/०९/१९ मा स्वीकृत भएको।
८	जग्गा नापजाँच तथा नक्सा श्रेस्ता अद्यावधिक सम्बन्धी निर्देशिका, २०८१	नयाँ तर्जुमा	नापजाँच कार्य प्रभावकारी हुने	मिति २०८१/१२/०१ मा स्वीकृत भएको।
९	भूमि प्रशासन निर्देशिका, २०८१	नयाँ तर्जुमा		मिति २०८१/११/११ मा स्वीकृत भएको।
१०	भूमि सम्बन्धी (बीसौं संशोधन) नियमहरू, २०८१	संशोधन		मिति २०८१/१२/१८ मा स्वीकृत भएको।
११	दन्द्वबाट भूमि लगत क्षति भएका क्षेत्रको नापजाँच गरी पुर्नस्थापना गर्ने सम्बन्धी निर्देशिका, २०७१	संशोधन	भूमि लगत पुनः स्थापान कार्य प्रभावकारी हुने	मिति २०८२/०३/२९ मा स्वीकृत भएको।

क्र.सं.	नीति/कानून/कार्यविधि/ निर्देशिका/मापदण्डहरू	नयाँ तर्जुमा /संशोधन	तर्जुमा/ संशोधन गर्नुको औचित्य	कैफियत
१२	भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७८	पहिलो संशोधन	राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघसंस्थासँगको लागत साझेदारीमा भूमि व्यवस्थापन भौगोलिक सुचनाको क्षेत्रमा तालिम संचालन गर्ने व्यवस्था सहित समयानुकूल परिमार्जन तथा भाषिक त्रुटीहरू सच्याइएको।	मिति २०८१/०८/१२ मा स्वीकृत भएको।
१३	भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७८	दोश्रो संशोधन	प्रदेश तथा स्थानीय तहमा कार्यरत इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सर्भे समूहका कर्मचारीहरूलाई समेत जुनियर नापी तालिममा सहभागिताका लागि व्यवस्था हुन आवश्यक देखिएको।	मिति २०८१/११/२७ मा स्वीकृत भएको।
१४	समस्याग्रस्त सहकारी संघ वा संस्थाको ऋण, पेश्की तथा सापटि असूली कार्यविधि, २०८१	संशोधन	असुलि अनुपात बृद्धि गर्ने र असूलीमा एकरुपता कायम हुने।	मिति २०८१/१०/२८ मा स्वीकृत भएको।
१५	भौतिक सामान जिन्सी समाग्री व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८२	नयाँ तर्जुमा	संस्थाका जिन्सी सामाग्रीहरू व्यवस्थापनमा सहजीकरण हुने	मिति २०८२/०३/०८ मा स्वीकृत भएको।
१६	गुठि संस्थान, कर्मचारी सेवा शर्त तथा सुविधा सम्बन्धी विनियम,२०८१	नयाँ तर्जुमा	अदालतको आदेश बमोजिम नयाँ निर्माण गर्नु पर्ने भएको।	मिति २०८१/११/२२ मा सहमति प्राप्त भएको।
१७	देवस्थल व्यवस्थापन समिति गठन गर्ने सम्बन्धी निर्देशिका, २०८१	नयाँ तर्जुमा	व्यवस्थापन समिति गठन व्यवस्थित हुने।	मिति २०८१/०६/११ मा स्वीकृत भऐको।

२.४ आ.व. २०८१/०८२ को बेरुजु तथा फछ्र्यौट सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	निकाय	बेरुजु रकम रु (हजार)	बेरुजु प्रतिशत	फछ्र्यौटको अवस्था रकम रु (हजार)	फछ्र्यौट प्रतिशत
१.	भूमि व्यवस्था सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय	४,५८,९६	०.३८८	५००	१.१
२.	राष्ट्रिय भूमि आयोग (भूमि समस्या समाधान आयोग)	५४,९१	०.०४६	-	
३.	भूमि व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभाग	११,६५,११,५५	९८.४१९	२,१४,७१	४.०८
४.	नापी विभाग	१०,१७,५९	०.८६०	३,३४,४६	३२.९१
५.	सहकारी विभाग	३,१७,२७	०.२६८	-	
६.	भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र	७२५	०.००६	-	
७.	सहकारी प्रशिक्षण तथा अनुसन्धान केन्द्र	११,८२	०.०१०	-	
८.	समस्याग्रस्त स.व्य.स.का.	३,५६	०.००३	३,४१	९५
	जम्मा	**११,८३,८२,९१**	**१००**	**५,५७,५९**	**४.३०**

२.५ बजेट वक्तव्यको अनुसूची १४ अनुसारको प्रगति

क.सं.	क्षेत्रगत कार्यक्रम	नतिजा सूचकहरू	इकाई	२०८१/०८२ को	
				लक्ष्य	प्रगति
१.	भूमि व्यवस्था	सेवाग्राहीले घरबाटै वा नजिकको सेवा केन्द्रबाट जग्गा सम्बन्धी कारोवार गर्न सक्ने प्रविधिको विकास	संख्या	१३५	१३५
२.	भूमि व्यवस्था	नाप नक्सा तथा भूमि व्यवस्थापन तालिम प्राप्त संख्या	जना	१२०००	१२८२०
३.	भूमि व्यवस्था	PAM प्रणालीमा स्थानीय तहको पहुँच विस्तार गर्ने	स्थानीय तह	१००	६४
४.	भूमि व्यवस्था	NeLIS प्रणाली मार्फत नापी कार्यालयबाट सेवा प्रवाह गर्ने	कार्यालय	९८	९२
५.	भूमि व्यवस्था	CORS स्थापना गर्ने	संख्या	८	४
६.	सहकारी तथा गरिबी निवारण	सहकारी संघ संस्था संख्या	संख्या (हजार)	३१.६	३२.९
७.	सहकारी तथा गरिबी निवारण	सहकारी संघ संस्थाको कूल सदस्य संख्या	लाख	८४	१०९
८.	सहकारी तथा गरिबी निवारण	सहकारी संघ संस्थाको कूल निक्षेप संकलन	रु. (अर्व)	४७९	११२५
९.	सहकारी तथा गरिबी निवारण	सहकारी मार्फत प्रत्यक्ष रोजगारी	जना (हजार)	९४.५१	९०.२६
१०.	सहकारी तथा गरिबी निवारण	सहकारी क्षेत्रबाट कर्जा प्रवाह	रु. (अर्व)	४५०	९२३

क.सं.	क्षेत्रगत कार्यक्रम	नतिजा सूचकहरू	इकाई	२०८१/०८२ को	
				लक्ष्य	प्रगति
११.	सहकारी तथा गरिबी निवारण	सहकारी संघ सस्थाको शेयर पुँजी	रु. (अर्व)	९४.९०	१४३.२९
१२.	सहकारी तथा गरिबी निवारण	COPOMIS प्रणाली संचालन भएका सहकारी संख्या	संख्या (हजार)	२१.५	१९.२
१३.	सहकारी तथा गरिबी निवारण	सहकारी तालिम प्राप्त जनसंख्या	संख्या (हजार)	५२.६०	५३.१३
१४.	सहकारी तथा गरिबी निवारण	गरिब घर परिवार पहिचानका लागि तथ्याङ्क प्रशोधन	जिल्ला	७७	६४

२.६ नीति तथा कार्यक्रम र बजेट वक्तव्यमा समावेश भएका यस मन्त्रालयसंग सम्बन्धित मुख्य बुँदाहरूको प्रगति

बजेट बुँदा नं.	बजेट वक्तव्य	बजेटसँग सम्वन्धित प्रगति विवरण
१४६ (P२४,२५)	कानूनमा आवश्यक संशोधन गरी सहकारिताको सिद्धान्त र नीतिबमोजिम सहकारी सञ्चालन हुने व्यवस्था गरिनेछ । बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाको नियमन गर्न नियामक निकाय स्थापना गरिनेछ । बचत तथा ऋण सहकारीलाई एक आपसमा गाभिन सहजीकरण गरिनेछ।	• सहकारी ऐनमा संशोधन गरी बचत तथा ऋणको मुख्य कारोबार गर्ने सहकारी संस्थाको वर्गीकरण, बचत तथा ऋणको सीमा निर्धारण, कर्जा सूचना केन्द्र, बचत तथा कर्जा सुरक्षण कोष, राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरण लगायतका कानूनी व्यवस्था गरिएको • सोही संशोधनद्वारा निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोष ऐन, २०७३ को दफा २ मा संशोधन गरी सहकारीको कार्यक्षेत्र समेत हेर्ने गरी कानूनी प्रवन्ध मिलाइएको। • राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरण स्थापना भई संचालनमा रहेको।

बजेट बुँदा नं.	बजेट वक्तव्य	बजेटसँग सम्वन्धित प्रगति विवरण
		• सातवटै प्रदेशका समस्याउन्मुख सहकारी संस्थाहरूको स्थलगत अनुगमन निरीक्षण गर्न विज्ञसहित खटाइएको टोलीले प्रतिवेदन पेश भै कार्यान्वयनमा रहेको
१४७ (P२४,२५)	बचत तथा ऋण सहकारी संस्थामा देखिएको समस्या समाधानका लागि समस्याग्रस्त सहकारीका सञ्चालक र एकाघरको परिवारको सदस्यको नाममा रहेको सम्पत्तिको धितोको सुरक्षणमा रु. ५ लाख सम्मका बचतकर्ता सदस्यको रकम फिर्ता गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।	• बचत रकम फिर्ता सम्बन्धी विशेष व्यवस्था अन्तर्गत ५ लाख सम्मको बचत पहिलो प्राथमिकतामा राखी भुक्तानी गर्नु पर्ने प्रावधान गरिएको। • समस्याग्रस्त सहकारी संस्थाको सम्पत्ति तथा दायित्व व्यवस्थापन गर्ने प्रयोजनका लागि समस्याग्रस्त सहकारी व्यवस्थापन समितिले विज्ञ टोली गठन गर्ने व्यवस्था गरिएको • सहकारी संस्था बचत रकम दुरुपयोग सम्बन्धी विशेष छानविन प्रतिवेदन प्राप्त भई कार्यान्वयनमा रहेकोले आयोग गठन गर्न नपर्ने।
१४३ (P५६, ५७)	भूमि प्रशासनसम्बन्धी अभिलेखलाई डिजिटाइज गरी जग्गाधनीको पहुँच हुने व्यवस्था मिलाइनेछ। बैंक, वित्तीय संस्था, सहकारी संघसंस्थाबाट पेश हुने रोक्का तथा फुकुवासम्बन्धी कार्य पूर्ण रूपमा अनलाइन प्रणालीबाट सञ्चालन गरिनेछ।	• बैंक, वित्तीय संस्था, सहकारी संघसंस्थाबाट पेश हुने रोक्का तथा फुकुवासम्बन्धी कार्य अनलाइन प्रणालीबाट नै संचालन • भूमि सम्बन्धी (बीसौं संशोधन) नियमहरू,२०८१; सरकारी जग्गा दर्ता, उपयोग तथा लिजमा उपलब्ध गराउने सम्बन्धी कार्यनीति (पहिलो संशोधन), भूमि प्रशासन निर्देशिका, २०८१ र जग्गा नापजाँच तथा श्रेस्ता अद्यावधिक सम्बन्धी निर्देशिका,२०८१ जारी
१४४ (P५६, ५७)	आधुनिक प्रविधिमा आधारित नयाँ राष्ट्रिय नियन्त्रण विन्दु सञ्जाल स्थापना गरी परिशुद्ध नापनक्सा कार्य अगाडि बढाइनेछ। नापनक्सासम्बन्धी कार्यलाई थप व्यवस्थित र प्रविधियुक्त बनाइनेछ। बाँकी रहेका गाउँब्लक	• १३५ मालपोत कार्यालयमा LRIMS, ९२ नापी कार्यालयमा NeLIS तथा merokitta प्रणाली संचालन • १०५ मालपोत कार्यालयमा PAM प्रणाली कार्यान्वयन • भू-उपयोग कार्यान्वयनका लागी ३२७ पटक स्थानीय तहहरूलाई प्राविधिक सहयोग प्रदान

बजेट बुँदा नं.	बजेट वक्तव्य	बजेटसँग सम्वन्धित प्रगति विवरण
	जग्गाको नापजाँच कार्य सम्पन्न गरिनेछ। भू-उपयोग योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ।	• करीब २ हजार १२ जनालाई नापनक्सा तथा भूमि व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम प्रदान • CORS network स्थापनाको लागि प्रारम्भिक र विस्तृत पूर्वेक्षण कार्य सम्पन्न • CORS स्थापनाका लागि २७ स्थान छनौट गरी Monumentation कार्य सम्पन्न • संघीय भूउपयोग परिषद् गठन भई संघीय भूउपयोग योजना तर्जुमा प्रारम्भ • प्रदेश तथा स्थानीय भूउपयोग योजना तर्जुमाका लागि संघीय भूउपयोग परिषद् मार्फत समन्वय भईरहेको।
१४५	भूमिहीन दलित, सुकुम्बासी तथा अव्यवस्थितर बसोबासीको व्यवस्थापन गर्न भूमिसम्बन्धी समस्या समाधान आयोग मार्फत पाँच लाख परिवारलाई जग्गाधनी प्रमाणपूर्जा उपलब्ध गराईनेछ ।	• मिति २०८१/०६/१४ मा भूमि समस्या समाधान आयोग गठन • जिल्ला समितिका पदाधिकारीहरूका लागि ७ वटै प्रदेशमा अभिमूखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन • ४०० सर्वेक्षक र ६०० अमिन करारमा भर्ना गरी नापनक्सा कार्यमा परिचालन • ७५३ स्थानीय तहमध्ये ७५० स्थानीय तहसँग कार्यसहमति पत्रमा हस्ताक्षर सम्पन्न। • ११,२०,५८३ भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासी तथा अव्यवस्थित बसोबासीको लगत संकलन • २,९५,०१० कित्ता (४८,१६६ हेक्टर) जग्गाको नापनक्सा कार्य सम्पन्न। • हालसम्म ६,९४४ जग्गाधनी प्रमाणपूर्जा वितरण सम्पन्न।
नीति तथा कार्यक्रममा	आगामी आर्थिक वर्षभित्र गरिब घरपरिवार पहिचान कार्य सम्पन्न गरिनेछ। गरिबलक्षित कार्यक्रमहरू एकीकृत रूपमा सञ्चालन	• थप १५ जिल्लाको राज्य सुविधा परिचयपत्र छपाई भई सम्बन्धित स्थानीयतह मार्फत वितरणका लागि हस्तान्तरण • बाँकी रहेका १३ जिल्लाको राज्य सुविधा परिचयपत्र उपलब्ध गराउन

बजेट बुँदा नं.	बजेट वक्तव्य	बजेटसँग सम्वन्धित प्रगति विवरण
परेका तर बजेट व्यक्तव्यमा नपरेका (नीति बुँदा नं. २६)	गरिनेछ। पहिचान भएका गरिबको स्थानीय तहमार्फत निःशुल्क बिमा गरिनेछ। गरिबीको रेखामुनि रहेका घरपरिवारका लागि विद्युतीय चुलो, ट्युबवेल लगायतका सामग्री उपलब्ध गराइनेछ।	स्थानीयतहबाट प्राप्त सूची उपर छानविन गरी अन्तिम सूची तयार • तथ्यांक संकलन गर्न छुटेका ६ वटा स्थानीय तहहरूमा गुनासो सुनुवाई अभिमुखीकरण कार्य सम्पन्न • गरिब परिवार व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (PHMIS) निर्माण भएको । • गरिबी निवारण सम्वन्धी सेवा प्रवाह गर्ने मन्त्रालयहरूसँग समन्वय तथा लगत संकलनको कार्य भईरहेको ।

२.७ मन्त्रालय अन्तर्गतका मुख्य मुख्य सूचकहरू र सोको प्रगति विवरण (प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको सूचना प्रणाली अनुसार सूचकगत प्रगति आ.व. २०८१/८२)

क्र.सं.	सूचक	SDG संकेत	इकाइ	वेसलाइन	वार्षिक लक्ष्य	कूल लक्ष्य	वार्षिक प्रगति	कूल प्रगति
१	गरिब घर परिवार पहिचानका लागि प्राप्त तथ्यांक प्रशोधन सम्पन्न भएका जिल्ला	१	संख्या	६४	१३	७७	०	६४
२	गरिब परिवारका लागि राज्य सुविधा परिचयपत्र वितरण सम्पन्न भएका जिल्ला	१	संख्या	४९	२८	७७	१५	६४
३	**Public Access Model (PAM)** प्रणालीमा पहुच पुगेका स्थानीय तह	१६	संख्या	५६	४४	१००	८	६४

क्र.सं.	सूचक	SDG संकेत	इकाइ	वेसलाइन	वार्षिक लक्ष्य	कूल लक्ष्य	वार्षिक प्रगति	कूल प्रगति
४	**NeLIS** र **Mero Kitta** प्रणाली मार्फत सेवा प्रवाह गरिने कार्यालय	१६	कार्यालय	५८	३४	९२	३४	९२
५	नाप जाँच सम्पन्न गाँउब्लकको क्षेत्रफल	११	हेक्टर	१६७५५	१०	१६७६५	१०.९	१६७६५.९
६	पुनः नापी सम्पन्न क्षेत्रफल	११	हेक्टर	४४५३५२	७७५	४४६१२७	११०८	४४६४६०
७	विशेष नापी सम्पन्न क्षेत्रफल	११	हेक्टर	३७१०४८	६८००	३७७८४८	११२५६.२	३८२३०४.२
८	भू-उपयोग कार्यान्वयनका लागि प्राविधिक सहयोग प्रदान गरिएको स्थानीय तह	११	संख्या	२७०	४२	३१२	५७	३२७
९	परिभाषित गरिएका **CORS** मा आधारित **National Reference Frame**	९	पटक	-	१	१	०	०
१०	सुदृढ **Control Network**	९	संख्या	५४	२	५६	२	५६
११	स्थापित **Continuously Operating Reference Stations(CORS) Network**	९	संख्या	४	२७	२७	०	४
१२	नापनक्सा तथा भूमि व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम प्राप्त जनशक्ति	४	संख्या	१०८०८	६७३	११४८१	२०१२	१२८२०
१३	पूँजीगत खर्च	८	प्रतिशत	-	८०	८०	६५.७३	६५.७३

क्र.सं.	सूचक	SDG संकेत	इकाइ	वेसलाइन	वार्षिक लक्ष्य	कूल लक्ष्य	वार्षिक प्रगति	कूल प्रगति
१४	कूल बेरुजुमा फछ्र्यौटको अनुपात	१६	प्रतिशत	-	१००	१००	४.३०	४.३०
१५	गुनासो फछ्र्यौट	१६	प्रतिशत	-	१००	१००	१००	१००
१६	पूर्ण स्वचालित विद्युतीय भू-सूचना प्रणाली **(LRIMS)** (Online रोक्का फुकुवा)लागु भएका कार्यालय	१६	संख्या	-	१५	१५	७	७
१७	**COPOMIS** प्रणालीमा आवद्ध सहकारी	१६	संख्या (हजारमा)	१७.६९६	१	१८.६९६	१.४९३	१९.१८९

२.८ सोह्रौं योजनाको नतिजा सूचकगत प्रगति

क्र.सं.	परिसूचक	एकाइ	२०८०/८१ को अवस्था	२०८१/८२ सम्मको लक्ष्य	२०८१/८२ सम्मको प्रगति
१	सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन सम्बन्धी विद्युतीय प्रणालीमा स्थानीय तहको पहुँच	संङ्ख्या	५१	१००	६४
२	नेपाल भू-सूचना प्रणाली (NeLIS) मार्फत सेवा प्रवाह हुने कार्यालय	संङ्ख्या	५५	९२	९२
३	पूर्ण स्वचालित विद्युतीय भू-सूचना प्रणाली (LRIMS) लागु भएका कार्यालय	संङ्ख्या	०	१५	७
४	CORS Network स्थापना	संङ्ख्या	४	४	४

परिच्छेद-तीन

समस्या तथा समाधानका प्रयासहरू

३.१ मन्त्रालय अन्तर्गत सञ्चालित आयोजना/कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा देखा परेका समस्याहरू र समस्या समाधानार्थ भएका प्रयासहरू

क्र.सं.	आयोजना-कार्यक्रम	कार्यान्वयनमा देखा परेका समस्याहरू	समस्या समाधानार्थ भएका प्रयासहरू
१.	जग्गा प्रशासन सुदृढीकरण तथा अनौपचारिक भूसम्बन्ध व्यवस्थापन कार्यक्रम (राष्ट्रिय भूमि आयोग/ भूमि समस्या समाधान आयोग)	• भूमि समस्या समाधान आयोग गठन भई, केन्द्रिय तथा जिल्ला समितिका पदाधिकारीहरू नियुक्ति भई आयोगले विधिवत रुपमा तेस्रो त्रैमासिक देखि मात्रै कार्य सम्पादन सुरु गरेको । • विभिन्न ऐन, कानुन सम्बन्धी जटिलताहरू रहेका छन् । • अभिमुखिकरण कार्यक्रय, क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रमहरूको कमीका कारण दुविधा र समस्याहरू देखिएका छन् । • कर्मचारीमा उत्प्रेरणाको कमी। • भूमि सम्बन्धी ऐन संशोधनको क्रममा रहेको। • स्रोत साधन, जनशक्ति एवं आयोग, जिल्ला समिति र स्थानीय तहहरूबीच समन्वयमा कमी।	• १००० जना प्राविधिक कर्मचारी करारमा भर्ना गरिएको
२.	गरिव घर परिवार पहिचान तथा परिचयपत्र वितरण कार्यक्रम	• केही स्थानीय तहहरूबाट तोकिएको समयमा उजुरी, गुनासाहरू संकलन गरी अद्यावधिक विवरणहरू प्राप्त नभएको।	•सम्बन्धित स्थानीय तहहरूसँग टेलिफोन इमेल र चिठी मार्फत निरन्तर समन्वय भएको।

क्र.सं.	आयोजना-कार्यक्रम	कार्यान्वयनमा देखा परेका समस्याहरू	समस्या समाधानार्थ भएका प्रयासहरू
३.	गरिबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रम	• तलब सुविधा एकदमै न्युन भएका कारण सामाजिक परिचालकको उत्प्रेरणा र मनोबल खस्केको। • स्थानीय तहले कार्यक्रमलाई आन्तरिकीकरण गरेको नदेखिएको। • न्यून बजेटको कारण सीपमूलक, रोजगारमूलक वा प्रविधि हस्तान्तरण गर्ने हिसाबले कार्यक्रम सञ्चालन गर्न नसकिएको। • स्थानीय तहहरूबाट कार्यक्रम कार्यान्वयनलाई प्राथमिकतामा नराखिएको • सामाजिक परिचालक साविकमा जिविसले खरदार सरहको माने पनि पछिल्लो समय तिनको तह/स्तर निक्यौंल गरी र सो अनुसार सेवा सुविधाको व्यवस्था हुन नसकेको।	•सामाजिक परिचालकहरूलाई क्षमता विकास तालिम प्रदान। •कार्यक्रमको प्रभावकारिता वृद्धिको लागि लगानीको स्रोत बढाउन अर्थ मन्त्रालय र स्थानीय तहसँग छलफद्य तथा परामर्श। •कार्यक्रमको प्रभावकारिता वृद्धिको लागि स्थानीय तहबाट लागत साझेदारीमा कार्यक्रम संचालन गर्न छलफल। •यस कार्यक्रमको अतिरिक्त स्थानीय तहको थप जिम्मेवारी वहन गरिरहेका सामाजिक परिचालकहरूलाई स्थानीय तहको आन्तरिक स्रोतबाट थप सुविधा उपलब्ध गराउन अनुरोध। • कार्यक्रम र सामाजिक परिचालक सम्बन्धमा यस मन्त्रालय द्वारा गठित समितिले प्रतिवेदन पेश गरेको।
४.	मालपोत अभिलेख सुरक्षा तथा सुदृढीकरण कार्यक्रम	• श्रेस्ता अभिलेख/तामेली व्यवस्थापनमा कठिनाइ। • निर्माणाधीन भवन समयमा नै सम्पन्न हुन नसक्नु ।	• स्थानीय/प्रदेश सरकारसँगको समन्वयमा जोड दिईएको । • (जस्तै:-स्रेस्ता व्यवस्थापन, भौतिक सुधारको लागि भूमि सुधार तथा मालपोत कार्यालय/मालपोत कार्यालयहरूमा बजेट प्राप्त हुने गरेको)

क्र.सं.	आयोजना-कार्यक्रम	कार्यान्वयनमा देखा परेका समस्याहरू	समस्या समाधानार्थ भएका प्रयासहरू
५.	कित्ता नापी तथा नापी कार्यालय सुधार कार्यक्रम	• समयानुकूल कानून परिमार्जन नभएकोले पुन नापजाँच कार्यको गति सुस्त भएको।	• समयानुकूल जग्गा नापजाँच ऐनको मस्यौदा तयार गरिएको।
६.	स्थलरुप नापी तथा भू-उपयोग व्यवस्थापन कार्यक्रम		
७.	सहकारी प्रशिक्षण तथा अनुसन्धान केन्द्र	• केन्द्रको भौतिक संरचना सुधार र तालिम तथा अध्ययन अनुसन्धानका लागि पर्याप्त श्रोत साधन र बजेटको अभाव।	• बजेट व्यवस्थापनका लागि अनुरोध गरिएको ।
८.	सहकारी क्षेत्र सुदृढीकरण तथा प्रणाली सुधार कार्यक्रम	• यस वर्ष नीतिगत सुधारका कार्यमा बढी केन्द्रित हुनुपरेको र विभागमार्फत् सञ्चालनमा रहेको सहकारी सम्बन्धी एकिकृत व्यवस्थापन प्रणाली (कोपोमिस) लाई तीनवटै तहमा लागू गराउने र सहकारीको दर्ता तथा वर्गीकरण लगायतका कार्य राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरणलाई समेत प्रदान गरिएको सन्दर्भमा कोपोमिस स्तरोन्नति लगायत वार्षिक कार्यक्रममा समावेश सबै कार्यक्रमहरू समयमै सम्पन्न गर्न नसकिएको ।	• समन्वयात्मक रुपमा क्रियाकलापहरू अगाडी बढाउने प्रयास भएको । • खर्च नभएको र हुन नसक्ने बजेट समर्पणका लागि समयसीमाभित्रै अर्थ मन्त्रालय पठाईएको। यद्यपि समर्पण गरिएको रकम LMBIS मा नघटेकोले वित्तीय प्रगति न्यून देखिएको। • समर्पण गरिएको रकम घटाउँदा वित्तीय प्रगति करिब ६५% हुने।
९.	भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र	• लामो अवधिका तालिमका लागि बजेट अपर्याप्त देखिएको • कतिपय शीर्षकमा पच्चीस प्रतिशत	• प्रशिक्षार्थीहरूको केही ठूलो संख्याको सर्भे समूह बनाई क्षेत्रीय फिल्ड कार्य संचालन

क्र.सं.	आयोजना-कार्यक्रम	कार्यान्वयनमा देखा परेका समस्याहरू	समस्या समाधानार्थ भएका प्रयासहरू
		बजेट रोक्का हुँदा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा समस्या	गरिएको • सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गरिएको • रोक्का फुकुवाको लागि मन्त्रालयमा अनुरोध गरिएकोमा निश्चित कार्यक्रमको बजेट फुकुवा भएको
१०	राष्ट्रिय सहकारी विकास बोर्ड (राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरण)	• प्राधिकरणमा विज्ञ सदस्य नियुक्ती नभएको एवम् दरवन्दीअनुसार कर्मचारीहरूको व्यवस्था हुन नसकेको।	• सम्बन्धित निकायमा पहल भईरहेको ।
११	समस्याग्रस्त सहकारी व्यवस्थापन समिति	• बचतकर्ताको संकलित बचतबाट संचालकहरूले अचल सम्पत्ति खरिद तथा उद्योग धन्दा खोली बैंक तथा वित्तीय संस्थामा राखी अस्वभाविक रुपमा ऋण समेत लिई पहिले रोक्का रहेको। • समस्याग्रस्त हुनुपूर्व सिमित बचतकर्ताहरूको उजुरीबाट सी.आई.बि/अदालतबाट रोक्का रहेका सञ्चालकका अचल सम्पत्तिहरू व्यवस्थापनमा समस्या भएको । • समस्याग्रस्त घोषणा हुनुपूर्व नियामक निकायहरूबाट सञ्चालक, व्यवस्थापक, कर्मचारी, ऋणी सदस्य र जमानीकर्ताहरूको	• सहकारी संस्था सम्बद्ध चल/अचल सम्पत्तिको लिलामी गर्दा सहकारी ऐन, २०७४ र नियमावली, २०७५ बमोजिमको अधिनमा रही लिलामी प्रकृया सम्पन्न गर्ने व्यवस्था हुन अनुरोध गरिएको। • असुलि अनुपात बृद्धि गर्ने र असूलीमा एकरुपता कायम गर्नका लागि समस्याग्रस्त सहकारी संघ वा संस्थाको ऋण, पेश्की तथा सापटि असूली कार्यविधि, २०८१ संशोधन गरिएको। • संस्थाका जिन्सी सामाग्रीहरू व्यवस्थापनमा सहजीकरण

क्र.सं.	आयोजना-कार्यक्रम	कार्यान्वयनमा देखा परेका समस्याहरू	समस्या समाधानार्थ भएका प्रयासहरू
		चल/अचल सम्पत्ति रोक्का नरहे ऋण असूलीमा जमानीफिर्ताहरूलाई जिम्मेवार बनाउन नसकिएको।	ल्याउन भौतिक सामान जिन्सी समाग्री व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८२ तर्जुमा गरिएको।
१२	गुठी संस्थान	• गुठी जग्गाको अतिक्रमण व्यवस्थापन हुन नसक्दा संस्थानको सम्पत्ति नासिन गई आयमा प्रत्यक्ष असर परेको। • आ.व. २०४९/०५० सम्म नेपाल सरकारले दिई आएको प्रशासनिक खर्च अनुदान रोकिएकोले संस्थानको आम्दानीको महत्वपूर्ण हिस्सा प्रशासनिक खर्चले ओगट्ने हुँदा संस्थानको उद्देश्य अनुरुप पर्वपुजा, जात्रा, रकमी सञ्चालन एवं व्यवस्थापन कार्य चुनौतीपूर्ण रहेको। • संस्थानको क्रियाकलाप तथा कारवाहीमा संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकार बीच समन्वय र सहकार्यको अभाव।	• संस्थानको सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाउन हाजिरी प्रणाली सम्बन्धी कार्यविधि, २०८२, सामाजिक सञ्जाल प्रयोग सम्बन्धी कार्यविधि, २०८२, वेभसाइट व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०८२ गुठी संस्थान, सञ्चालक समितिबाट स्वीकृत भई लागू गरिएको ।

अनुसूचीहरू

अनुसूची-१

- **आ.व. २०८१/०८२ को वार्षिक कार्यक्रमको क्रियाकलापगत प्रगति**

कार्यक्रम	क्रियाकलाप	एकाई	वार्षिक		
			लक्ष्य	प्रगति	प्रगति प्रतिशत
भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय	संवैधानिक निकायबाट प्राप्त पत्रको जवाफ तयारी, सुझाव र निर्देशनको कार्यान्वयन	पटक	१२	१२	१००
	विभिन्न मन्त्रालयबाट सञ्चालित गरिबी निवारणसंग सम्बन्धित कार्यक्रमहरूको लगत संकलन गर्ने	पटक	१	१	१००
	सहकारी नियमनका लागि संस्था स्थापना गर्ने	पटक	१	१	१००
	राज्य सुविधा परिचय पत्र छपाई तथा हस्तान्तरण गर्ने।	जिल्ला	१५	१५	१००
	काठमाडौंमा आयोजना हुने FIG Regional Conference मा सहकार्य एवम् सहभागिता हुने	पटक	१	१	१००
	गरिबी निवारण नीति, २०७६ पुनरावलोकनको मस्यौदा तयार गर्ने।	पटक	१	१	१००
जग्गा प्रशासन सुदृढीकरण तथा अनौपचारिक	भूमि समस्या समाधान आयोग र स्थानीय तहबीच सम्झौता गर्ने	स्थानीय तह	७५३	७५०	९९.६
	लगत संकलनका लागि ३५ दिने सूचना प्रकाशन गर्ने	स्थानीय तह	७५३	७५०	९९.६

कार्यक्रम	क्रियाकलाप	एकाई	वार्षिक		
			लक्ष्य	प्रगति	प्रगति प्रतिशत
भू-सम्बन्ध कार्यक्रम	भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासी तथा अव्यबस्थित बसोबासीको पहिचान गरी लगत संकलन, सत्यापन र अभिलेखांकन कार्य गर्ने	स्थानीय तह	७५३	५५४	७३.५७
	सत्यापन भएका पालिकामध्ये नापनक्सांकन कार्य गर्न	कित्ता संख्या	८०,०००	३५,९६२	४४.९५
	जग्गा धनि दर्ता प्रमाणपुर्जा वितरण	वटा	२५,०००	२३५८	९.४३
	विगतका आयोग, समिति, कार्यदल र जग्गा दर्ता समितिले वितरण गरेका जग्गासँग सम्बन्धित अधुरा कार्य सम्पन्न गर्ने	वटा	१०,०००	१८०	१.८
सहकारी विभाग	सहकारी संघ संस्थाको सघन अनुगमन प्रतिवेदन छलफल र निर्देशन	संख्या	४०	४०	१००
	कोपोमिस प्रणाली सम्बन्धी प्राविधिक प्रशिक्षक प्रशिक्षण (MTOT) कार्यक्रम	जना	१००	१००	१००
	स्थानीय तह, प्रदेश, राष्ट्र बैंक र विभागबाट संयुक्त सघन अनुगमन	संख्या	१०	१९	१००
	सहकारी संस्थाको सम्पत्ति शुद्धिकरण परिपालना अनुगमन गर्ने	संख्या	७०	७०	१००

कार्यक्रम	क्रियाकलाप	एकाई	वार्षिक		
			लक्ष्य	प्रगति	प्रगति प्रतिशत
सहकारी प्रशिक्षण तथा अनुसन्धान केन्द्र	नियमनकारी निकायका कर्मचारीहरूको लागि सहकारी नियमन, प्रवर्द्धन, प्रशिक्षण साथै सहकारी संघसंस्थाका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको लागि सहकारी व्यवसाय प्रवर्द्धन, नेतृत्व विकास, प्रशिक्षक प्रशिक्षण लगायतका तालिमहरू संचालन गर्ने	जना	५००	५००	१००
भूमि व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभाग	Public Assess Model (PAM) प्रणालीमा पहुच पुगेका स्थानीय तह	संख्या	४४	८	१८.१८
	पूर्ण स्वचालित विद्युतीय भू-सूचना प्रणाली (LRIMS) (Online रोक्का फुकुवा) लागु भएका कार्यालय	संख्या	१५	७	४६.६७
	सुविधा सम्पन्न नमुना मालपोत कार्यालय विस्तार कार्यक्रम	कार्यालय	७	७	१००
	भूमि प्रशासन तथा भू-सुचना प्रणाली सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम	संख्या	१०	४	४०
	वार्षिक प्रगति समीक्षा गोष्ठी	प्रदेश	७	७	१००
	LRIMS तथा PAM प्रणाली संचालन सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम	पटक	१०	४	४०
नापी विभाग	बहुवर्षिय कार्यक्रम मार्फत् NeLIS र Mero Kitta संचालनका लागि Data Cleaning, Data Migration, Networking Support	कार्यालय	३४	३४	१००
	कित्तानापी नक्सा Scanning तथा Indexing	वटा	१०००	२२४७	१००
	नाप जाँच सम्पन्न गाँउब्लकको क्षेत्रफल	हेक्टर	१०	१०.९	१००

कार्यक्रम	क्रियाकलाप	एकाई	वार्षिक		
			लक्ष्य	प्रगति	प्रगति प्रतिशत
	पुनः नापी सम्पन्न क्षेत्रफल	हेक्टर	७७५	११०८	१००
	विशेष नापी सम्पन्न क्षेत्रफल	हेक्टर	६८००	११२५६.२	१००
	भू-उपयोग वर्गिकरण कार्य कार्यान्वयनका लागी स्थानिय तहहरूलाई प्राविधिक सहयोग	पटक	४२	५७	१००
	सुदृढ Control Network	संख्या	२	२	१००
भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र	छोटो समयावधिका सेवाकालिन, सेवा प्रवेश तथा क्षमता विकास तालिम सम्पन्न गर्ने (२० वटा)	जना	२९४	९२०	१००
	लामो अवधिका सिनियर तथा जुनियर तालिम सम्पन्न गर्ने (गत आ.व.मा सुरु भएको)	जना	६४	६४	१००
	भूमि साक्षरता सम्बन्धी तालिम सम्पन्न गर्ने (१२ वटा)	जना	१८०	७९४	१००
	स्थानीय तहमा भूमि व्यवस्थापन सम्बन्धी क्षमता विकास तालिम सम्पन्न गर्ने (७ वटा)	जना	१०५	१६४	१००
	न्यायाधीश तथा अदालतका कर्मचारीहरूका लागि भूमि व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम सम्पन्न गर्ने (२ वटा)	जना	३०	३९	१००
राष्ट्रिय सहकारी विकास बोर्ड (राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरण)	सहकारी दर्पण टेलिभिजन प्रशारण-	पटक	२४	२४	१००
	सहकारी दर्ता तथा रेजिष्ट्रेसन Software	पटक	१	१	१००
	सहकारी रेडियो प्रशारण	पटक	२४	२४	१००

अनुसूची -२

- आ.व. २०८०/०८१ को नापनक्सा सम्बन्धी विवरण

गाँउ ब्लक नापी विवरण

क्र.सं.	नापी कार्यालय	इकाइ	गाउँब्लक	
			लक्ष्य	प्रगति
१.	ना.का. कपिलवस्तु	हेक्टर	१०.००	१०.९८
जम्मा			१०	१०.९८

स्रोतः नापी विभाग

विशेष तथा डिजिटल नापी सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	नापी कार्यालय	इकाइ	आ.व.२०८०/८१ को लक्ष्य	किसिम	हालसम्मको जम्मा प्रगति
१.	डिजिटल ना.का काभ्रे	हेक्टर	५००	डिजिटल नापी	९९१.६५
२.	वि.ना.का. चैनपुर	हेक्टर	१५००	विशेष नापी	२३८८.४९
३.	वि.ना.का. झापा	हेक्टर	१५००	विशेष नापी	१८६.५९
४.	वि.ना.का. सिरहा	हेक्टर	१५००	विशेष नापी	३४९४.०५
५.	वि.ना.का. पाल्पा	हेक्टर	१५००	विशेष नापी	४१९५.४४
६.	वि.ना.का. अर्घाखाँची	हेक्टर	३००	विशेष नापी	०
विशेष तथा डिजिटल					११२५६.२२
कूल जम्मा				गाउँब्लक, विशेष तथा डिजिटल	११२६७.२

स्रोतः नापी विभाग

अनुसूची-३

• समस्याग्रस्त सहकारी सम्बन्धी विवरण

			मागदावी विवरण		ऋण विवरण						बचत फिर्ता विवरण								
क्र. सं.	समस्याग्रस्त सहकारी संस्था	घोषित मिति	मागदावी रकम	दावी कर्ता संख्या	साबा ऋण रकम	जम्मा ऋणी संख्या	नगद असुल भएको रकम	ऋण लगत कट्टा रकम (बचत समायोजन)	असुल भएको ऋणी संख्या	संख्याको आधारमा असुली %	बचत फिर्ता रकम / हिसाब मिलान	दावि फिर्ता रकम	बचत फिर्ता विरामि	जम्मा फिर्ता रकम	सम्पुर्ण मागदावी रकम फिर्ता पाएका बचतकर्ता	फिर्ता गर्न बाँकी बचत रकम	बैंक खातामा रहेको मौज्दात रकम	सम्पुर्ण मागदावी फिर्ता पाउन बाँकी बचतकर्ता	बचत फिर्ता प्रगती %
१	कान्तिपुर सेभिङ एण्ड क्रेडिट सहकारी संस्था लिमिटेड	२०८०।११।०३	७,४१२,४९७,१९४.६७	६८३९	३,१००,७२३,७१९.८३	४५३७	८३,३१६,९३७.३३	२६१,१८३,२७४.६६	१३४	०.०३	१३३,०६९,३९२.२७	१,९३८,३२८.३३	२,१५०,०००.००	१३७,१५७,७२०.६०	३८०	**७,२७५,३३९,४७४.०७**	८४,०८०,१११.००	६,४५९.००	१.८५०३५७८०८
२	तुलसी बहुमुखी सहकारी संस्था लिमिटेड	२०८०।०५।२५	१,५८०,८३३,८८१.२३	५५१८	४५०,५१७,६४७.६६	४४९	२,१०६,६५९.२४	१६,५२५,९५६.४६	५१	०.११	१६,०७०,५४३.३७	-	०	१६,०७०,५४३.३७	४६	**१,५६४,७६३,३३७.८६**	४,४६७,७१०.००	५,४७२.००	१.०१६५८६४७१
३	शिवशिखर बहुउद्धेशिय सहकारी संस्था लिमिटेड	२०८०।०५।२५	९,५४२,०९९,३४९.००	३३२४३	७,१११,५७३,०६०.५५	२५५१	५,४९६,८६२.३८	**३५,९०५,४८२.४१**	१२०	०.०५	४४,३६८,५६४.३१	२२८,५०५.४२	४७०,०००.००	४५,०६७,०६९.७३	३६६	**९,४९७,०३२,२७९.२७**	१७,०७१,७८९.००	३२,८७७.००	०.४७२२९७२१८
४	कृषि विकास बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लिमिटेड	२०८०।१०।२६	३,००७,९९६,५५८.८३	२६४२	६९१,४८१,२३७.००	१७१	१३,००३,३९८.००	३,११४,५७८.५६	१६	०.०९	२,३६८,८७८.३२	-	१००,०००.००	२,४६८,८७८.३२	१५	**३,००५,५२७,६८०.५१**	१३,२६८,१३३.००	२,६२७.००	०.०८२०७७१६६
५	पशुपती सेभिङ एण्ड क्रेडिट को-अपरेटिभ लिमिटेड	२०८०।०४।०१	१,२०२,०६७,१९८.३४	११२२	१,१०७,५०८,२७४.२९	७१०	११,६९०,३१६.६१	१७,७४८,८९९.३४	७७	०.११	१८,७०२,६०५.६९	-	-	१८,७०२,६०५.६९	५७	**१,१८३,३६४,५९२.६५**	११,४१८,२८६.००	१,०६५.००	१.५५५८७०२३१
६	श्री लालिगुराँस बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लिमिटेड	२०८०।११।२९	७,६६२,४००,४२१.३०	५२२७	३,९८४,७३०,५६७.४५	१०५२	५,८६६,५४७.८५	१९,९५०,९००.८०	३६	०.०३	३०,९८३,३३७.१८	२,४८३,९८१.००	१,४५३,३८८	३४,९२०,७०६.१८	२७	**७,६२७,४७९,७१५.१२**	९,०११,२४१.००	५,२००.००	०.४५५७४१०७७
७	गौतमश्री बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लिमिटेड	२०८०।१२।१३	३,१२९,२०५,५२६.४४	२०६२	२,०८८,१४७,११५.३९	३२९	८,२२१,१९५.००	१५,२८६,४००.००	६	०.०२	१२,३५८,७३३.००	४,९६६,६७१.००	६९३,१७१.००	१८,०१८,५७५.००	१३१	**३,१११,१८६,९५१.४४**	१५,८१७,७०६.००	१,९३१.००	०.५७५८१९४८
८	गोरखा सेभिङ्ग एण्ड क्रेडिट सहकारी संस्था लिमिटेड	२०८१।०३।०६	३,९०१,५९६,१३२.४४	३१०८	१,५२४,०२८,०६८.६१	९९३	५१,७४८,९११.८९	८८,२८६,९५५.६९	८०	०.०८	६४,८४७,३८९.२९	१४,३७३,६१५.३९	७६६,०७९.००	७९,९८७,०८३.६८	४१६	**३,८२१,६०९,०४८.७६**	४७,३१०,७५६.००	२,६९२.००	२.०५०१११८२५

			मागदावी विवरण		ऋण विवरण						बचत फिर्ता विवरण								
क. सं.	समस्याग्रस्त सहकारी संस्था	घोषित मिति	मागदावी रकम	दावी कर्ता संख्या	साँवा ऋण रकम	जम्मा ऋणी संख्या	नगद असुल भएको रकम	ऋण लगत कट्टा रकम (बचत समायोजन)	असुल भएको ऋणी संख्या	संख्याको आधारमा असुली %	बचत फिर्ता रकम / हिसाब मिलान	दावि फिर्ता रकम	बचत फिर्ता विरामि	जम्मा फिर्ता रकम	सम्पुर्ण मागदावी रकम फिर्ता पाएका बचतकर्ता	फिर्ता गर्न बाँकी बचत रकम	बैंक खातामा रहेको मौज्दात रकम	सम्पुर्ण मागदावी फिर्ता पाउन बाँकी बचतकर्ता	बचत फिर्ता प्रगती %
९	नेपाल सहकारी वित्तीय संस्था लि.	२०८१।०४।०८	४९२,४३१,७०३.६९	६५९	१४८,०९८,८६४.३३	१४८	६,०३६,५३७.९४	१५,३७२,३७९.४८	१५	०.१०	६,६७८,०९२.४४	-	१२५०००	६,८०३,०९२.४४	४	**४८५,६२८,६११.२५**	९,७०२,७८८.००	६५५.००	१.३८१५३०१४७
१०	हाम्रो नयाँ कृषी सहकारी संस्था लिमिटेड	२०८०।१०।११	८१,५३३,५९८.६९	५६	२६,४०६,४५६.५६	१९	३२६,५२८.००	२२१,०००.००	२	०.११	७५,५१९,००७.००	-	-	७५,५१९,००७.००	३८	**६,०१४,५९१.६९**	५१३,३२४.००	१८.००	९२.६२३१७४०२
११	ओरेण्टल को-अपरेटिभ लिमिटेड	२०७९।०६।०७	३,२६५,७०३,६२८.००	४३०७	३,७६१,१९०,४१९.००	२२७७	२७,१५८,८३१.००		१५३	०.०७	३१,१६२,७९७.७०	२२०,०००,०००.००	-	२५१,१६२,७९७.७०	६०१	**३,०१४,५४०,८३०.३०**	५,१७८,७९२.००	३,७०६.००	७.६९०९२४४१७
१२	लु:निभा बहुद्देश्यीय सहकारी संस्था लि	२०७६।०४।१२	११७,४४४,०२६.००	२१४	११९,६०१,९०९.००	२०६	४४,५९६,२७१.००		८९	०.४३	४,५८९,३९१.३०	५,१६३,९२४.३०	-	९,७५३,३१५.६०	१२	**१०७,६९०,७१०.४०**	२,०५८,४५१.००	२०२.००	८.३०४६५०२५१
१३	प्रभु बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड	२०७५।०३।१८	१३२,०८९,९२७.००	१३८	१७५,४९६,८३०.००	८१	२,२०८,९९०.००		१२	०.१५	१,६२८,७५०.००	१,६२८,७५०.००	-	३,२५७,५००.००	२०	**१२८,८३२,४२७.००**	३७७,६०८.००	११८.००	२.४६६१२२९४७
१४	सोसाइटल बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड	२०७५।११।१९	१०८,७४१,२४३.००	२४०	१३०,८६९,७६८.००	२८	६,३४०,८११.००		३	०.११	७,०२३,९२०.००	५२,७९५,१७१.००	-	५९,८१९,०९१.००	१६२	**४८,९२२,१५२.००**	२११.२३८.००	७८.००	५५.०१०४९०३६
१५	स्टाण्डर्ड सेभिङ् एण्ड क्रेडिट को-अपरेटिभ लिमिटेड	२०७५।०३।१८	११०,८९३,८२८.००	१७५	४९३,०६३,५९७.००	३७५	४,३३२,३१६.००		७०	०.१९	१२,०२८,८४६.२३	२०,०३८,२१४.००	-	३२,०६७,०६०.२३	६	**७८,८२६,७६७.७७**	१,३९९,२२५.००	१६९.००	२८.९१६९०२६
१६	प्यासिफिक सेभिङ एण्ड इन्भेष्टमेण्ट को-अपरेटिभ लिमिटेड	२०७५।०३।१८	४८७,३९८,९१३.००	३५२	५९,९०६,१८२.००	२१६	६५४,०१४.००		१३	०.०६	३६३,१६८,०७०.००	५३७,८०१.००	-	३६३,७०५,८७१.००	१८६	**१२३,६९३,०४२.००**	१७,९६९.००	१६६.००	७४.६२१८०५९४
१७	श्री आईडल यमुना हाम्रो बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लिमिटेड	२०८१।१२।१९	६,०५९,३७२,८९७.१३	१३२१५	२,६७१,१२६,१६५.००	८४५१											-	६,०५९,३७२,८९७.१३	
१८	कञ्जुमर बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड	२०७५।०३।१८	४३,४७८,२५२.००	५६							३००,०००.००			३००,०००.००		४३१७८२५२			

			मागदावी विवरण		ऋण विवरण						बचत फिर्ता विवरण								
क्र. सं.	समस्याग्रस्त सहकारी संस्था	घोषित मिति	मागदावी रकम	दावी कर्ता संख्या	सावा ऋण रकम	जम्मा ऋणी संख्या	नगद असुल भएको रकम	ऋण लगत कट्टा रकम (बचत समायोजन)	असुल भएको ऋणी संख्या	संख्याको आधारमा असुली %	बचत फिर्ता रकम / हिसाब मिलान	दावि फिर्ता रकम	बचत फिर्ता बिरामि	जम्मा फिर्ता रकम	सम्पुर्ण मागदावी रकम फिर्ता पाएका बचतकर्ता	फिर्ता गर्न बाँकी बचत रकम	बैंक खातामा रहेको मौज्दात रकम	सम्पुर्ण मागदावी फिर्ता पाउन बाँकी बचतकर्ता	बचत फिर्ता प्राप्ती %
१९	कोहिनुर हिल सेभिङ एण्ड क्रेडिट को-अपरेटिभ लिमिटेड	२०७५।०३।१८	२४,१७१.८९९.००	५१															
२०	भेगास बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड	२०७५।०३।१८	१६,५४४,७११.००	१७															
	कूल		४८,२९४,३०६,०२६.७६	७९,११७.००	२७,६४४,४६९,८८१.६७	२२,५९३.००	२७३,१०५,१२७.२४	४७३,५९५,८२७.४०	८७७.००	१.७३	८२४,८६८,३१८.१०	३२४,१५४,९६१.४४	५,७५७,६३८.००	१,१५४,७८०,९१७.५४	२,४६७.००	४१,१२३,६३०,४६४.०९	२२१,९०५,१२७.००	६,०५९,४३६,३३२.१३	२.३९

स्रोतः समस्याग्रस्त सहकारी व्यवस्थापन समितिको

अनुसूची-४

- **आ.व. २०८१/०८२ मा सरकारी, सार्वजनिक जग्गा लिज तथा मापदण्ड बमोजिम पेश भई स्वीकृत भएका प्रस्तावहरू**

नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को निर्णयानुसार लिज/उपयोग तथा प्रयोग गर्न उपलब्ध गराइएका जग्गाको विवरण।

क्र.सं.	मन्त्रिपरिषद्को निर्णय मिति	लिजमा लिने संस्थाको नाम	जग्गा रहेको जिल्ला	जग्गाको विवरण	प्रयोजन	अवधि	शुल्क	जग्गाको प्रकृति
१	२०८१/१०/२९	राष्ट्रिय प्रशारण ग्रिड कम्पनी लि.	सुर्खेत	५३-०-०-० रोपनी	सवस्टेशन निर्माण	४० बर्ष	न्यूनतम मूल्यांकनको ०.२५% र प्रत्येक ५ बर्षमा १०% का दरले लिज रकम बृद्धि हुने।	सरकारी जग्गा
२	२०८२/२/१२	महाकवी देवकोटा क्याम्पस	नवलपरासी (पश्चिम)	०-१८-५ विगाह	क्याम्पस निर्माण	४० बर्ष	न्यूनतम मूल्यांकनको ०.५% दरले बार्षिक लिज रकम बृद्धि हुने।	सार्वजनिक जग्गा
३	२०८२/२/१२	नयाँ गाउँ माध्यमिक विद्यालय	रुपन्देही	१-१४-१९.५ विगाह	विद्यालय निर्माण	४० बर्ष	बार्षिक लिज रकम रु.२२२७५६ र प्रत्येक २/२ बर्षमा १०% का दरले लिज रकम बृद्धि हुने।	सार्वजनिक जग्गा
४	२०८२/२/१२	रेमिट हाइड्रो लिमिटेड	ताप्लेजुङ	२७७-४-०-२ रोपनी	जल विद्युत आयोजना			हदवन्दी
५	२०८२/१/२२	आषुतोष इनर्जि प्रा.लि	लमजुङ	५६-७-३-१ रोपनी	जल विद्युत आयोजना			हदवन्दी

श्रोतः भूमि व्यवस्थापन महाशाखा

सरकारी जग्गा दर्ता, उपयोग तथा लिजमा उपलब्ध गराउने सम्बन्धी कार्यनीति, २०७९ बमोजिम दाखिल खारेज गर्न सहमति दिएका निजी जग्गाको विवरण।

क्र.सं.	निर्णय मिति	निर्णयस्तर	जग्गा माग गर्ने संस्थाको नाम	जिल्ला	जग्गा रहेको स्थान ठेगाना	प्रयोजन
१	२०८१/०४/०२	माननीय मन्त्रिस्तर	सिदिङ्वा गाउँपालिका	ताप्लेजुङ	साविक मेहेले गा.वि.स. वडा नं. ८	स्वास्थ्य चौकीको भवन निर्माणार्थ
२	२०८१/०४/०२	माननीय मन्त्रिस्तर	आमचोक गाउँपालिका	भोजपुर	साविक पाङचा गा.वि.स. वडा नं. ९	१० को वडा कार्यालय भवन निर्माणका लागि
३	२०८१/०४/०२	माननीय मन्त्रिस्तर	श्री कालिका आधारभूत विद्यालय साईगाउँ	दैलेख	साविक सिगौडी गा. वि. स. वडा नं. ६	खेलकुद मैदान निर्माण गर्ने प्रयोजनका लागि
४	२०८१/०४/०२	माननीय मन्त्रिस्तर	लुङ्ग्री गाउँपालिका	रोल्पा	साबिक बडाचौर गा. वि. स. वडा नं. ४	१५ शैयाको आधारभुत अस्पताल निर्माणार्थ
५	२०८१/०४/०९	माननीय मन्त्रिस्तर	भुमे गाउँपालिका, रुकुमकोट	रुकुमपूर्व	साविक महत गा.वि.स. वडा नं. ७	कोर्जा आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र
६	२०८१/०४/०९	माननीय मन्त्रिस्तर	टिकापुर नगरपालिका	कैलाली	टिकापुर नगरपालिका वडा नं. ७	बाढी पिडितहरूका लागि सुरक्षित भवन निर्माण गर्ने प्रयोजनका लागि
७	२०८१/०४/२२	माननीय मन्त्रिस्तर	गुठीचौर गाउँपालिका	जुम्ला	साविक गुठीचौर गा. वि. स. वडा नं.६	अस्पताल भवन निर्माणका लागि
८	२०८१/०४/२९	माननीय मन्त्रिस्तर	डिभिजन वन कार्यालय	इलाम	साविक चमैता गा.वि.स.	सब डिभिजन वन कार्यालय फाकफोकथुम कार्यालय भवन निर्माणार्थ

क्र.सं.	निर्णय मिति	निर्णयस्तर	जग्गा माग गर्ने संस्थाको नाम	जिल्ला	जग्गा रहेको स्थान ठेगाना	प्रयोजन
९	२०८१/०४/१०	माननीय मन्त्रिस्तर	अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग	महोत्तरी	साविक २५ नं बहादुरगंज	भवन निर्माण
१०	२०८१/५/२०	माननीय मन्त्रिस्तर	उर्लाबारी नगरपालिका	मोरङ	साविक मधुमल्ला गा.वि.स.	४ नं. वडा कार्यालयको भवन निर्माणार्थ
११	२०८१/५/२३	माननीय मन्त्रिस्तर)	एसजेविएन लोवर अरुण पावर डेभलपमेन्ट कम्पनी प्रा.लि.	संखुवासभा	मनकामना, पाङ्मा, सितलपाटी र दिदिङ्ग गा.वि.स.	खरिद गर्न
१२	२०८१/५/२७	(माननीय मन्त्रिस्तर)	कालीगण्डकी गाउँपालिका	स्याङ्जा	कालीगण्डकी गाउँपालिका	वडा नं २ को कार्यालयको भवन निर्माण
१३	२०८१/५/२७	(माननीय मन्त्रिस्तर)	दशरथचन्द नगरपालिका	वैतडी	भाविक देहीमाण्डौ गा.वि.स. वडा नं. ७	प्रसुती सेवा केन्द्र तथा सार्वजनिक हितमा प्रयोग गर्ने गरी
१४	२०८१/५/२६	(माननीय मन्त्रिस्तर)	सम्मरीमाई गाउँपालिका	रुपन्देही	साविक थु.पिपरहवा गा. वि. स. वडा नं.१	वडा नं. ३ वडा कार्यालयको भवन निर्माणार्थ
१५	२०८१/६/२३	(माननीय मन्त्रिस्तर	खोटेहाङ गाउँपालिका	खोटाङ	साविक बड्कादियाले गा. वि. स. वडा नं.४	चिस्यान गृह निर्माण गर्ने प्रयोजन
१६	२०८१/६/२३	(माननीय मन्त्रिस्तर)	मोदी गाउँपालिका	पर्वत	साविक देउपुरकोट गा. वि. स. वडा नं.९	पातीचौर खाद्यान्न शितभण्डार भवन निर्माण
१७	२०८१/७/६	(माननीय मन्त्रिस्तर)	इलाका प्रशासन कार्यालय, दुल्लु	दैलेख	साविक दुल्लु गा.वि.स.वडा नं.१	इलाका प्रशासन कार्यालय, दुल्लु

क्र.सं.	निर्णय मिति	निर्णयस्तर	जग्गा माग गर्ने संस्थाको नाम	जिल्ला	जग्गा रहेको स्थान ठेगाना	प्रयोजन
१८	२०८१/७/७	(माननीय मन्त्रिस्तर)	षडानन्द नगरपालिका	भोजपुर	साविक किमालुङ्ग, गा. वि. स. वडा नं. ३	वडा नं. ३ वडा कार्यालय
१९	२०८१/७/१२	(माननीय मन्त्रिस्तर)	मेलुङ गाउँपालिका	दोलखा	घ्याङसुकाठोकर गा. वि. स. वडा नं. ६	वडा कार्यालय भवन निर्माणको लागि
२०	२०८१/७/१२	(माननीय मन्त्रिस्तर)	बेदकोट नगरपालिका	कञ्चनपुर	साविक सुडा गा. वि. स. वडा नं. ५	बेदकोट नगरपालिका कंचनपुरको नाममा
२१	२०८१/७/१२	(माननीय मन्त्रिस्तर)	पालुङटार नगरपालिका	गोरखा	साविक मिरकोट गा. वि. स. वडा नं. ५	पालुङटार नगरपालिका गोरखाका नाममा
२२	२०८१/७/१२	(माननीय मन्त्रिस्तर)	चैनपुर नगरपालिका	सखुंवासभा	चैनपुर नगरपालिका वडा नं. १र २	१र २ का कार्यालय भवन निर्माण
२३	२०८१/७/१२	(माननीय मन्त्रिस्तर)	मालिकार्जुन गाउँपालिका	दार्चुला	साविक भगवती गा. वि. स. वडा नं. १	मालिकार्जुन गाउँपालिका
२४	२०८१/८/१३	(माननीय मन्त्रिस्तर)	पातारासी गाउँपालिका	जुम्ला	साविक छुमचौर गा. वि. स. वडा नं. ३	पातारासी गाउँपालिका
२५	२०८१/८/१२	(माननीय मन्त्रिस्तर)	दिक्तेल रुपाकोट मझुवागढी नगरपालिका	खोटाङ	साविक नेर्पा गा. वि. स. वडा नं. ८	दिक्तेल रुपाकोट मझुवागढी नगरपालिका
२६	२०८१/८/१२	(माननीय मन्त्रिस्तर)	दंगीशरण गाउँपालिका	दाङ	साविक हेकुली गा. वि. स. वडा नं. १	दंगीशरण गाउँपालिका
२७	२०८१/८/१८	(माननीय मन्त्रिस्तर)	सैनामैना नगरपालिका	रुपन्देही	सैनामैना नगरपालिका वडा नं. ११	सैनामैना नगरपालिका रुपन्देहीको

क्र.सं.	निर्णय मिति	निर्णयस्तर	जग्गा माग गर्ने संस्थाको नाम	जिल्ला	जग्गा रहेको स्थान ठेगाना	प्रयोजन
२८	२०८१/८/१९	(माननीय मन्त्रिस्तर)	मालिका गाउँपालिका	गुल्मी	साविक अर्जे गा. वि. स. वडा नं. ९	स्वास्थ्य ईकाइ भवन निर्माण
२९	२०८१/८/२१	(माननीय मन्त्रिस्तर)	तुल्सीपुर उपमहानगरपालिका	दाङ	साविक टरिगाँउ गा.वि.स. वडा नं. २	तुल्सीपुर उपमहानगरपालिका
३०	२०८१/८/२१	(माननीय मन्त्रिस्तर)	आठराई त्रिवेणी गाउँपालिका वडा नं. ५ वडा कार्यालय	ताप्लेजुङ	साविक चाँगे गा. बि. स. वडा नं. २	आठराई त्रिवेणी गाउँपालिका वडा नं. ५ वडा कार्यालय,
३१	२०८१/८/२१	(माननीय मन्त्रिस्तर)	तिल्जुङ बालविकास केन्द्र मिक्वाखोला	ताप्लेजुङ	साविक पापुङ गा. वि. स. वडा नं. ६	श्री तिल्जुङ बालविकास केन्द्र मिक्वाखोला
३२	२०८१/८/२७	(माननीय मन्त्रिस्तर)	मन्थली नगरपालिका	रामेछाप	साबिक पुरानागाउँ गा. वि. स. वडा नं. ३	मन्थली नगरपालिका ९ नं. वडा कार्यालयको भवन
३३	२०८१/९/०३	(माननीय मन्त्रिस्तर)	दोगडाकेदार गाउँपालिका	वैतडी	साविक न्वाली गा. वि. स. वडा नं. ७	दोगडाकेदार गाउँपालिका वैतडी
३४	२०८१/९/०३	(माननीय मन्त्रिस्तर)	धवलागिरी गाउँपालिका	म्याग्दी	साविक मुदी गा. वि. स. वडा नं. १	धवलागिरी गाउँपालिका
३५	२०८१/९/८	(माननीय मन्त्रिस्तर)	सुरुङ्गा नगरपालिका	सप्तरी	साविक हरिपुर गा. वि. स. वडा नं. ५	सुरुङ्गा नगरपालिका सप्तरी
३६	२०८१/९/११	(माननीय मन्त्रिस्तर)	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	खोटाङ	साविक बोपुङ गा.वि.स. वडा नं. १	जिल्ला प्रहरी कार्यालय खोटाङ
३७	२०८१/९/११	(माननीय मन्त्रिस्तर)	अपिहिमाल गाउँपालिका	दार्चुला	साविक गुल्जर गा.वि.स. वडा नं. १	अपिहिमाल गाउँपालिका, दार्चुला

क्र.सं.	निर्णय मिति	निर्णयस्तर	जग्गा माग गर्ने संस्थाको नाम	जिल्ला	जग्गा रहेको स्थान ठेगाना	प्रयोजन
३८	२०८१/९/१७	(माननीय मन्त्रिस्तर)	ब्यास गाउँपालिका	दार्चुला	व्यास गाउँपालिका वडा नं. ४	ब्यास गाउँपालिका, दार्चुलाको नाममा
३९	२०८१/९/१८	(माननीय मन्त्रिस्तर)	हिलिहाङ गाउँपालिका	पाँचथर	हिलिहाङ गाउँपालिका वडा नं. ४	हिलिहाङ गाउँपालिका, पाँचथरको नाममा
४०	२०८१/९/२४	(माननीय मन्त्रिस्तर)	आठविस नगरपालिका	दैलेख	साविक सात्तला गा. वि. स. वडा नं. ४	आठविस नगरपालिका, दैलेखको नाममा
४१	२०८१/१०/०३	(माननीय मन्त्रिस्तर)	रुपा गाउँपालिका कास्की	कास्की	साविक फल्याङकोट गा. वि. स. वडा नं. १	रुपा गाउँपालिका कास्कीको नाममा
४२	२०८१/१०/२९	(माननीय मन्त्रिस्तर)	तातोपानी गाउँपालिका, गाडापारी	जुम्ला	साविक ताम्ती गा.वि.स. वडा नं. ३	कोपिला आधारभूत विद्यालय, तातोपानी गाउँपालिका वडा नं. ७ गाडापारी,
४३	२०८१/१०/२२	(माननीय मन्त्रिस्तर)	लेटाङ नगरपालिका ५ नं. वडा कार्यालय	मोरङ	लेटाङ नगरपालिका ५	लेटाङ नगरपालिका ५ नं. वडा कार्यालय
४४	२०८१/१०/२९	(माननीय मन्त्रिस्तर)	तातोपानी गाउँपालिका वडा नं. ७ गाडापारी	जुम्ला	तातोपानी गाउँपालिका	कोपिला आधारभुत विद्यालयको भवन निर्माण
४५	२०८१/१०/३०	(माननीय मन्त्रिस्तर)	झापा गाउँपालिका	झापा	झापा गाउँपालिका	विपद् व्यवस्थापन तथा रेडक्रस भवन निर्माण
४६	२०८१/१०/३०	(माननीय मन्त्रिस्तर)	गौरीगंज गाउँपालिका	झापा	गौरीगंज गाउँपालिका वडा नं. १	गौरीगंज गाउँपालिका वडा नं. १ मा विपद् उद्धार केन्द्रको भवन निर्माण

क्र.सं.	निर्णय मिति	निर्णयस्तर	जग्गा माग गर्ने संस्थाको नाम	जिल्ला	जग्गा रहेको स्थान ठेगाना	प्रयोजन
४७	२०८१/१०/३०	(माननीय मन्त्रिस्तर)	रामेछाप नगरपालिका	रामेछाप	रामेछाप नगरपालिका वडा नं. ६	ओखेनीमा रहेको आधारभुत स्वास्थ्य चौकीको भवन निर्माण
४८	२०८१/११/०१	(माननीय मन्त्रिस्तर)	जगरनाथपुर गाउँपालिका	पर्सा	जगरनाथपुर गाउँपालिका	प्रशासकीय भवन निर्माणार्थ
४९	२०८१/११/०५	(माननीय मन्त्रिस्तर)	घ्याङलेख गाउँपालिका	सिन्धुली	घ्याङलेख गाउँपालिका वडा नं. २ चालिसे बगर	सामुदायिक भवन निर्माणार्थ
५०	२०८१/११/०५	(माननीय मन्त्रिस्तर)	अस्थायी प्रहरी पोष्ट हुलाकडाँडा	दैलेख	आठवीस नगरपालिका	अस्थायी प्रहरी पोष्ट हुलाकडाँडाको भवन निर्माणार्थ
५१	२०८१/११/०६	(माननीय मन्त्रिस्तर)	धुनीवेशी नगरपालिका	धादिङ	साविक नौविसे गा. वि. स. वडा नं. ४	स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण
५२	२०८१/११/२०	(माननीय मन्त्रिस्तर)	भैरवी गाउँपालिका	दैलेख	भैरवी गाउँपालिका वडा नं. ६	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र दुईसल्लेको कार्यालय भवन निर्माण
५३	२०८१/११/२२	(माननीय मन्त्रिस्तर)	जिल्ला प्रहरी कार्यालय पर्वत र नेपाल सरकार, फलेवास नगरपालिका	पर्वत	फलेबास नगरपालिका वडा नं. ५	कार्यालय भवन निर्माण
५४	२०८१/११/२२	(माननीय मन्त्रिस्तर)	रघुगंगा गाउँपालिका	म्याग्दी	रघुगंगा गाउँपालिका	प्रशासकीय भवन निर्माण

क्र.सं.	निर्णय मिति	निर्णयस्तर	जग्गा माग गर्ने संस्थाको नाम	जिल्ला	जग्गा रहेको स्थान ठेगाना	प्रयोजन
५५	२०८१/१२/०१	(माननीय मन्त्रिस्तर)	सगरमाथा माध्यामिक विद्यालय	भोजपुर	हतुवागढी	सगरमाथा माध्यामिक विद्यालय, हतुवागढी भोजपुर
५६	२०८१/१२/०४	(माननीय मन्त्रिस्तर)	बगनसकाली गा.पा.	पाल्पा	बगनसकाली गा.पा.	बराङदी स्वास्थ्य चौकीको भवन निर्माण
५७	२०८१/१२/०७	(माननीय मन्त्रिस्तर)	मादी नगर अस्पताल	संखुवासभा	साविक मादीरामवेनी गा. वि.स. वडा नं. ५	मादी नगर अस्पतालको भवन निर्माण
५८	२०८१/१२/०७	(माननीय मन्त्रिस्तर)	गुराँस आधारभुत विद्यालय	मुगु	खत्याड गाउँपालिका वडा नं. १०	लाली गुराँस आधारभुत विद्यालयको भवन र खेल मैदान निर्माण
५९	२०८१/१२/०७	(माननीय मन्त्रिस्तर)	धर्मदेवी नगरपालिका	संखुवासभा	धर्मदेवी नगरपालिका वडा नं. १	आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्रको भवन निर्माण
६०	२०८१/१२/१४	(माननीय मन्त्रिस्तर)	कमलबजार नगरपालिका	अछाम	कमलबजार नगरपालिका	चिस्यान केन्द्र निर्माण
६१	२०८१/१२/१३	(माननीय मन्त्रिस्तर)	श्री सुर्के माध्यमिक विद्यालय मेरिङदेन-५, थुकिमा	ताप्लेजुङ	साविक सिनाम गा. वि. स. वडा नं. ३	विद्यालयको भवन तथा खेलमैदान निर्माण
६२	२०८१/१२/१४	(माननीय मन्त्रिस्तर)	ठाटीकाँध गाउँपालिका	दैलेख	ठाटीकाँध गाउपालिका, २ नं. वडा कार्यालय	भवन निर्माण
६३	२०८१/१२/१४	(माननीय मन्त्रिस्तर)	इलाम नगरपालिका	इलाम	साविक साखेजुङ गा.वि.स.	इलाम नगरपालिका, इलामको नाममा

क्र.सं.	निर्णय मिति	निर्णयस्तर	जग्गा माग गर्ने संस्थाको नाम	जिल्ला	जग्गा रहेको स्थान ठेगाना	प्रयोजन
६४	२०८१/१२/१३	(माननीय मन्त्रिस्तर)	जनज्योती माध्यामिक विद्यालय,	रुकुम पूर्व	पुथा उत्तरगंगा गाउँपालिका-७,	जनज्योती माध्यामिक विद्यालय भवन निर्माण
६५	२०८१/१२/२०	(माननीय मन्त्रिस्तर)	सुस्ता गाउँपालिका	नवलपरासी (ब.सु.प)	साविक रुपौलिया गा.वि.स. वडा नं. ९	पालिका स्तरीय अस्पतालको भवन निर्माण
६६	२०८२/०१/०२	(माननीय मन्त्रिस्तर)	भैरवी गाउँपालिका	दैलेख	भैरवी गाउँपालिका, दैलेख	भैरवी आधारभुत अस्पतालको भवन निर्माण
६७	२०८२/०१/०२	(माननीय मन्त्रिस्तर)	ठाटीकाँध गाउँपालिका	दैलेख	ठाटीकाँध गाउँपालिका वडा नं. ४	वर्थिङ सेण्टरको भवन निर्माण
६८	२०८२/०१/०२	(माननीय मन्त्रिस्तर)	खनियावास गाउँपालिका	धादिङ	साविक दार्खा गा. वि. स. वडा नं. ४	पालिकास्तरीय बहुउद्देश्यीय भवन निर्माण
६९	२०८२/०१/०२	(माननीय मन्त्रिस्तर)	डुङ्गेश्वर गाउँपालिका	दैलेख	साविक डाँडापराजुल गा. वि. स. वडा नं. ७	डुङ्गेश्वर गाउँपालिका
७०	२०८२/०१/०२	(माननीय मन्त्रिस्तर)	वराहपोखरी गाउँपालिका	खोटाङ	वराहपोखरी गाउँपालिका वडा नं. ४	४ को वडा कार्यालय भवन निर्माण
७१	२०८२/०१/०२	(माननीय मन्त्रिस्तर)	श्री सरस्वती माध्यमिक विद्यालय, साकेला-५, मात्तिम	खोटाङ	साविक मात्तिम गा. वि. स. वडा नं. २	श्री सरस्वती माध्यमिक विद्यालय, साकेला-५, मात्तिम
७२	२०८२/०१/०२	(माननीय मन्त्रिस्तर)	मालिकार्जुन आधारभूत विद्यालय शैल्यशिखर नगरपालिका	दार्चुला	शैल्यशिखर नगरपालिका	विद्यालय भवन निर्माण

क्र.सं.	निर्णय मिति	निर्णयस्तर	जग्गा माग गर्ने संस्थाको नाम	जिल्ला	जग्गा रहेको स्थान ठेगाना	प्रयोजन
७३	२०८१/१२/१९	(माननीय मन्त्रिस्तर)	श्री दिव्य दीप मा.वि., छोसेर	मुस्ताङ	साबिक मुस्ताङ गा.वि.स. वडा नं. ८	श्री दिव्य दीप मा.वि., छोसेर
७४	२०८२/०१/१७	(माननीय मन्त्रिस्तर)	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल	हुम्ला	सिमकोट गाउँपालिका वडा नं. ५	सशस्त्र प्रहरी बल
७५	२०८२/०१/३१	(माननीय मन्त्रिस्तर)	शुद्धोधन गाउँपालिका	कपिलवस्तु	साविक विठुवा गा. वि. स. वडा न. ३	बिठुवा स्वास्थ्य चौकीको भवन निर्माण

श्रोतः भूमि व्यवस्थापन महाशाखा

सरकारी जग्गा दर्ता, उपयोग तथा लिजमा उपलब्ध गराउने सम्बन्धी कार्यनीति, २०७९ बमोजिम उपयोग गर्न दिइएका सरकारी जग्गाको विवरण बमोजिम

क्र.सं.	निर्णय मिति	निर्णयस्तर	उपयोगमा जग्गा लिने संस्थाको नाम	जिल्ला	जग्गा रहेको स्थान ठेगाना	प्रयोजन	निर्णय कार्यान्वयन गर्न पत्राचार भएको च.नं. र मिति
१	२०८१/०४/०२	माननीय मन्त्रिस्तर	सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल नं.४४ हिल्सा	हुम्ला	साविक मुचु गा.वि.स.	उपयोग	च.नं.१८ मिति २०८१/०४/०३
२	२०८१/०४/०३	माननीय मन्त्रिस्तर	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	कैलाली	धनगढी उ.म.न.पा.	उपयोग	च.नं.१९ मिति २०८१/०४/०४
३	२०८१/०४/०७	माननीय मन्त्रिस्तर	काठमाडौं जिल्ला अदालत	काठमाडौं	का.म.न.पा वडा नं. ११	उपयोग	च.नं.४० मिति २०८१/०४/०८

क्र.सं.	निर्णय मिति	निर्णयस्तर	उपयोगमा जग्गा लिने संस्थाको नाम	जिल्ला	जग्गा रहेको स्थान ठेगाना	प्रयोजन	निर्णय कार्यान्वयन गर्न पत्राचार भएको च.नं. र मिति
४	२०८१/०४/१०	(मन्त्रिपरिषद्)	शुद्धोधन गा.पा.	कपिलवस्तु	साविक बाँसखोर गा.वि.स.	उपयोग	च.नं.१११ मिति २०८१/०४/३०
५	२०८१/०४/१०	(मन्त्रिपरिषद्)	सरावल गा.पा.	नवलपरासी	साविक वडहरा दुबौलिया	उपयोग	च.नं.१११ मिति २०८१/०४/३१
६	२०८१/०४/२८	(मन्त्रिपरिषद्)	इलाका प्रहरी कार्यालय झाँझपट्टी	सिराहा	नवराजपुर गा.पा.	उपयोग	च.नं.१२६ मिति २०८१/०४/३२
७	२०८१/५/१८	(माननीय मन्त्रिस्तर)	इलाका प्रशासन कार्यालय, सिमरा	बारा	प्रिप्रा सिमरा गा.वि.स.	उपयोग	च.नं.१६२ मिति २०८१/०५/१९
८	२०८१/५/२३	(माननीय मन्त्रिस्तर)	सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल नं.५२	डडेलधुरा	परशुराम न.पा	उपयोग	च.नं.१७६ मिति २०८१/०५/२४
९	२०८१/५/२७	(मन्त्रिपरिषद्)	बालुवा स्वास्थ्य चौकी	काठमाडौं	गोकर्णेश्वर न.पा-३	उपयोग	च.नं.२२४ मिति २०८१/०६/०४
१०	२०८१/६/२१	(माननीय मन्त्रिस्तर)	प्रहरी कार्यालय	मुस्ताङ	जोमसोम	उपयोग	च.नं.२६१ मिति २०८१/०६/२२
११	२०८१/६/२१	(माननीय मन्त्रिस्तर)	सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल	मकवानपुर	हेटौडा न.पा - ०८	उपयोग	च.नं.२६२ मिति २०८१/०६/२२
१२	२०८१/७/१४	(माननीय मन्त्रिस्तर)	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	ससरी	राजविराज	उपयोग	च.नं.२९६ मिति २०८१/०७/२०

क्र.सं.	निर्णय मिति	निर्णयस्तर	उपयोगमा जग्गा लिने संस्थाको नाम	जिल्ला	जग्गा रहेको स्थान ठेगाना	प्रयोजन	निर्णय कार्यान्वयन गर्न पत्राचार भएको च.नं. र मिति
१३	२०८१/८/१३	(मन्त्रिपरिषद्)	गोकर्णेश्वर न.पा.	काठमाडौं	गोकर्णेश्वर न.पा-६	उपयोग	च.नं.३८८ मिति २०८१/०८/१६
१४	२०८१/८/२१	(माननीय मन्त्रिस्तर)	प्रहरी प्रभाग खरिपाटी	भक्तपुर	खरिपाटी	उपयोग	च.नं.४१६ मिति २०८१/०८/२४
१५	२०८१/८/२८	(मन्त्रिपरिषद्)	हरिपुर न.पा.	सर्लाही	हरिपुर न.पा-०६	उपयोग	च.नं.४३८ मिति २०८१/०९/०२
१६	२०८१/९/५	(मन्त्रिपरिषद्)	खर्ज्याङ्ग प्रहरी चौकी	गुल्मी	छत्रकोट गा.पा.-०५	उपयोग	च.नं.४५७ मिति २०८१/०९/०५
१७	२०८१/९/११	(माननीय मन्त्रिस्तर)	इलाका प्रहरी कार्यालय, वेलहीया	रुपन्देही	सिद्धार्थनगर न.पा.	उपयोग	च.नं.४९२ मिति २०८१/०९/१६
१८	२०८१/९/११	(माननीय मन्त्रिस्तर)	सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल नं.३२ गुल्म	मनाङ	नार्पाभूमि गा-पा-०४	उपयोग	च.नं.४९५ मिति २०८१/०९/१६
१९	२०८१/९/११	(माननीय मन्त्रिस्तर)	चितवन जिल्ला अदालत	चितवन	भरतपुर म.न.पा-५	उपयोग	च.नं.४९३ मिति २०८१/०९/१६
२०	२०८१/९/१६	(मन्त्रिपरिषद्)	बुढीगंगा नगरपालिका	बाजुरा	बुढीगंगा न.पा. -०६	उपयोग	च.नं.५०५ मिति २०८१/०९/१९
२१	२०८१/९/१६	(मन्त्रिपरिषद्)	धनगढी उपमहानगरपालिका	कैलाली	धनगढी उ.म.न.पा.	उपयोग	च.नं.५०६ मिति २०८१/०९/१९

क्र.सं.	निर्णय मिति	निर्णयस्तर	उपयोगमा जग्गा लिने संस्थाको नाम	जिल्ला	जग्गा रहेको स्थान ठेगाना	प्रयोजन	निर्णय कार्यान्वयन गर्न पत्राचार भएको च.नं. र मिति
२२	२०८१/९/२४	(माननीय मन्त्रिस्तर)	भक्तपुर जिल्ला अदालत	भक्तपुर	भक्तपुर न.पा.	उपयोग	च.नं.५३९ मिति २०८१/०९/२८
२३	२०८१/९/२६	(मन्त्रिपरिषद्)	जगरनाथपुर गाउँपालिका	पर्सा	जगरनाथपुर गा.पा.	उपयोग	च.नं.६१२ मिति २०८१/०९/२९
२४	२०८१/९/२६	(मन्त्रिपरिषद्)	लुम्बिनी सांस्कृतिक न.पा.	रुपन्देही	लुम्बिनी सांस्कृतिक न.पा.	उपयोग	च.नं.६१३ मिति २०८१/०९/२९
२५	२०८१/१०/०८	(माननीय मन्त्रिस्तर)	नेपाल प्रहरी मधेश प्रदेश प्रहरी तालिम केन्द्र	महोत्तरी	बर्दिबास	उपयोग	च.नं.६४४ मिति २०८१/१०/८
२६	२०८१/१०/२४	(माननीय मन्त्रिस्तर)	अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग	सुर्खेत	वीरेन्द्रनगर न.पा.	उपयोग	च.नं.७१६ मिति २०८१/१०/२७
२७	२०८१/११/०६	(मन्त्रिपरिषद्)	मायादेवी गाउँपालिका	रुपन्देही	मायादेवी गा.पा.	उपयोग	च.नं.९३१ मिति २०८१/११/१३
२८	२०८१/११/०६	(मन्त्रिपरिषद्)	व्यवसायिक प्रशिक्षण केन्द्र बलबा	महोत्तरी	साविक बलबा गा.वि.स.	उपयोग	च.नं.९३८ मिति २०८१/११/१५
२९	२०८१/११/०६	(मन्त्रिपरिषद्)	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, रुकुमकोट	रुकुमपूर्व	सिस्ने गा.पा.	उपयोग	च.नं.९३३ मिति २०८१/११/१२
३०	२०८१/११/२६	(मन्त्रिपरिषद्)	ब्यास न.पा.३ को वडा कार्यालय	तनहुँ	ब्यास न.पा.३	उपयोग	च.नं.९८० मिति २०८१/११/२८

क्र.सं.	निर्णय मिति	निर्णयस्तर	उपयोगमा जग्गा लिने संस्थाको नाम	जिल्ला	जग्गा रहेको स्थान ठेगाना	प्रयोजन	निर्णय कार्यान्वयन गर्न पत्राचार भएको च.नं. र मिति
३१	२०८१/१२/०४	(मन्त्रिपरिषद्)	प्रहरी चौकी पोखरी नारायणस्थान	काभ्रेपलान्चोक	साविक पोखरी नारायणस्थान गा.वि.स.	उपयोग	च.नं.१०४८ मिति २०८१/१२/०५
३२	२०८१/१२/०७	(माननीय मन्त्रिस्तर)	एकिकृत कार्यालय भवन निर्माण	काठमाडौं	शंखरापुर न.पा.	उपयोग	च.नं.१०४३ मिति २०८१/१२/०८
३३	२०८१/१२/१०	(माननीय मन्त्रिस्तर)	इलाका प्रहरी कार्यालय बारागढी	बारा	बारागढी गा.पा.	उपयोग	च.नं.१०४९ मिति २०८१/१२/११
३४	२०८१/१२/१८	(मन्त्रिपरिषद्)	सुन्दरबजार अस्पताल	लमजुङ	साविक सुन्दर बजार गा.वि.स.	उपयोग	च.नं.१०९० मिति २०८१/१२/२०
३५	२०८२/०१/०९	(माननीय मन्त्रिस्तर)	प्रहरी चौकी सराही	पाल्पा	माथागढी गाउँपालिका	उपयोग	च.नं.११५५ मिति २०८१/०१/०९
३६	२०८२/१/८	(मन्त्रिपरिषद्)	बुटवल उ.म.न.पा वडा नं.१९	रुपन्देही	बुटवल उ.म.न.पा.१९	उपयोग	च.नं.११५९ मिति २०८१/०१/१०
३७	२०८२/१/८	(मन्त्रिपरिषद्)	प्रदेशस्तरीय बागबानी श्रोत केन्द्र	कपिलवस्तु	कृष्णनगर न.पा.-०९	उपयोग	च.नं.११६० मिति २०८२/०१/१०
३८	२०८२/१/१५	(माननीय मन्त्रिस्तर)	श्री पशुपती प्रसाद गण पिपलटार व्यारेक	उदयपुर	साविक भुमरसुवा गा.वि.स.	उपयोग	च.नं.११७९ मिति २०८२/०१/१५

क्र.सं.	निर्णय मिति	निर्णयस्तर	उपयोगमा जग्गा लिने संस्थाको नाम	जिल्ला	जग्गा रहेको स्थान ठेगाना	प्रयोजन	निर्णय कार्यान्वयन गर्न पत्राचार भएको च.नं. र मिति
३९	२०८२/१/१५	(माननीय मन्त्रिस्तर)	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	भक्तपुर	भक्तपुर न.पा.	उपयोग	च.नं.११७८ मिति २०८२/०१/१५
४०	२०८२/१/१७	(माननीय मन्त्रिस्तर)	सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल नं.४४ गुल्म	हुम्ला	सिमिकोट गा.पा.-०५	उपयोग	च.नं.११९० मिति २०८२/०१/१९
४१	२०८२/१/२५	(माननीय मन्त्रिस्तर)	करदाता सेवा कार्यालय, कुस्मा	पर्वत	साविक सिवालय गा.वि.स.-०५	उपयोग	च.नं.१२४४ मिति २०८२/०१/२८
४२	२०८२/२/१२	(मन्त्रिपरिषद्)	महालक्ष्मी नगरपालिका	ललितपुर	महालक्ष्मी नगरपालिका	उपयोग	च.नं.१४१६ मिति २०८२/०२/१६
४३	२०८२/२/१३	(माननीय मन्त्रिस्तर)	सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल बोर्डर आउट पोस्ट	कञ्चनपुर	साविक चाँदनी गा.वि.स.	उपयोग	च.नं.१४१४ मिति २०८२/०२/१६
४४	२०८२/२/२५	(माननीय मन्त्रिस्तर)	बर्दिया जिल्ला अदालत	बर्दिया	गुलरिया नगरपालिका -०५	उपयोग	च.नं.१५३७ मिति २०८२/०२/२६
४५	२०८२/३/०२	(मन्त्रिपरिषद्)	सत्रसय आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र	तनहुँ	आँबुखैरेनी गाउँपालिका	उपयोग	च.नं.१४१४ मिति २०८२/०२/१८
४६	२०८२/३/०२	(मन्त्रिपरिषद्)	१०० शय्याको आयुर्वेद अस्पताल	चितवन	साविक शिवनगर गा.वि.स.	उपयोग	च.नं.१५९६ मिति २०८२/०३/०५

श्रोतः भूमि व्यवस्थापन महाशाखा

अनुसूची-५

• विगत ५ बर्षको शिर्षकगत रेजिष्ट्रेशन दस्तुर र पुँजीगत लाभकर लगायतका विवरण (रु.)

आर्थिक वर्ष	रजिष्ट्रेशन (क)	फारम र पूर्जा विक्री (ख)	न्यायिक दस्तुर, दण्ड, जरिवाना (ग)	रोक्का (घ)	सेवा शुल्क, अन्य प्रशासनिक दस्तुर (ङ)	जग्गाको मोल (च)	विविध (छ)	पुँजीगत लाभकर (ज)	अन्य जम्मा (झ)= (ख+ग+घ+ङ+ च+छ)	कूल जम्मा (क+ज+झ)
२०७७/०७८	२८०४६६०५४०९	१४४६०५१५१	१६४९३२११३	५७८९५०६९२	३०७९७५९०९४	१८७२७९०	५५५१२००२४	१७३२२०३८२११	४५२५२३९८६४	४९८९३८८३४८४
२०७८/०७९	३५२२१९६५८३७	१४६७३५६५	७९५३४६६७	१६८०४७०१६	२०७९८०७५४६	११२७१७९७	५२४१८०८००६	१५५२८६९४९३०	७५९५१४२५९८	५८३४५८०३३६५
२०७९/०८०	१९३५४९७६२८८	१०७५७४४७	१६१६८३३९०	२६५९०७८३१	१५९४८९७७५५	२५२३०८३२९	१५९५७४३४२२	१२२१३१८८४५१	३८८१२९८१७५	३५४४९४६२९१६
२०८०/८१	२७४२०१४८०१४	१५००००	५७६४६६९	११६६३००	३१९६५६८१४८	०	४०६०४१४२१	१५०५६९१६९२८	३६०९६९०५३८	४६०८६७५५४८०
२०८१/८२	२७२४७३१४४५१	४५२३५८	२३७६२७२२३.९	७८३७५६९३५	१७३३१३४५५७	०	१३०११७४६९८.२	२१०१६९८१५८५	४०५६१४५७७२.१	५२३२०४४१८०८.१

स्रोतः भूमि व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभाग

• रजिष्ट्रेशन दस्तुरमा छुट पाउनेको नाममा पारित लिखत र कूल पारित लिखत सम्बन्धी विवरण

प्रदेश	महिला	दलित तथा जनजाती	सहिद परिवार	अपाङ्ग	अन्य	कूल पारित लिखत संख्या
कोशी प्रदेश	६१८१०	१४७८	४	१०३	५६८	६३९६३
मधेश प्रदेश	७३७३४	५०२	६	७९	८२२५	५२५४६
बागमती प्रदेश	६९२५५	१३२८	८	९६	८४३५	७९१२२
गण्डकी प्रदेश	१७६८४	९२९	५	१४	१०१	१८७३३
लुम्बिनी प्रदेश	६२०४६	५७८४	१०	५५	९०८८	७६९८३
कर्णाली प्रदेश	१०७१०	९३५	०	२५	१८९	११८५९

प्रदेश	महिला	दलित तथा जनजाती	सहिद परिवार	अपाङ्ग	अन्य	कूल पारित लिखत संख्या
सुदुरपश्चिम प्रदेश	१४१७१	२०६९	०	२१	९५	१६३५६
कूल जम्मा	**३०९४१०**	**१३०२५**	**३३**	**३९३**	**२६७०१**	**३७५४७४**

स्रोतः भूमि व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभाग

- **आ.व. २०८१/०८२ मा भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय र मालपोत कार्यालयहरूवाट संकलित प्रदेशगत राजश्व विवरण (रू.)**

प्रदेश	रजिष्ट्रेशन	फारम र पूर्जा विक्री	न्यायिक दस्तुर, दण्ड, जरिवाना	रोक्का	सेवा शुल्क, अन्य प्रशासनिक दस्तुर	विविध	पुँजीगत लाभकर	अन्य जम्मा	कूल जम्मा
कोशी प्रदेश	३१६८५६९१०३.२८	९०७००	४४१८७३१५.८८	१२०७३०१२	२२२१६८३००	१२०४१८७६	२००१२३३७४९.४	४४१९७८७६	५५०४५६१९३२.५६
मधेश प्रदेश	२९८७३७८७०९.५३	१२००	१७८०८५४७	१३३६८०९९०	२४७८५९८३५.४	१०७८५६९८९	१८७२१५१५४९.५	४३३७६१८६७.९२	५८००४९९६८८.३५
बागमती प्रदेश	१४०५१६९१४०९.५	५०००	८३५५३६९०	२२८४४०८९४	८९६६६६८९३	२१६३०३१७२	१२२४८१७६४२३	३९५६६४९६७	२८१२०५०२४४८.५
गण्डकी प्रदेश	२१०२७६२१४२	०	२१२८२७०२	१४०४९४६१३	२६०३८७४५४	२९१७७७०६	१४९१८१६८२७.५	१८०३३२८	४०४७७२४७७२.५
लुम्बिनी प्रदेश	३३७३७७५८७६.९५	१२३९००	५१८५९४८८	१५२६५२६९९	६३८३३८५१.२३	१४८०७०६८	२३४०२७५१८९.१९	६८५६४७१	६००४१८४५४३.३७
कर्णाली प्रदेश	३९३४०५०७७.७५	१६२५५८	२१५५८४२	१८५८०४५२	५५१०३४१	७३३९१८४	२११३२८७२४.६४	१२४१७७९०	६५०८९९९६९.३९
सुदुरपश्चिम प्रदेश	११६९७३२१३२.०७	६९०००	१६७७९६३९	९७८३४२७५	३६७०७८८२	१८४०४८४	८५१९९९१२२	१७१०५९१९.२९	२१९२०६८४५३.३६
कूल जम्मा	२७२४७३१४४५१.०८	४५२३५८	२३७६२७२२३.८८	७८३७५६९३५	१७३३१३४५५६.६३	३८९३६६४७९	२१०१६९८१५८५.२३	९११८०८२१९.२१	५२३२०४४१८०८.०३

श्रोतः भूमि व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभाग

- रजिष्ट्रेशन दस्तुरमा छुट पाउनेको नाममा पारित लिखतमा छुट भएको राजश्वको विवरण (रू.)

प्रदेश	महिला	दलित तथा जनजाती	सहिद परिवार	अपाङ्ग	अन्य	कूल जम्मा
कोशी प्रदेश	३८२४३९७६३	५३५९५७१	४६४१०	३७९३५०	८६३७८४२	३९६८६२९३५.५
मधेश प्रदेश	३२४०८३१४५	७२८२८९३.३	८७३४०	९४१७०.२५	३९५२३७१.९१	३३५४९९९२०.४
बागमती प्रदेश	१२९८४९२१६६	८७५२३३७.०५	९०३२४	१२१३९९२.६	१४२०७७३४.३३	१३२२७५६५५४
गण्डकी प्रदेश	२९६२१२२३५	२५९७३२३	११९९०१	७८३३८	२८२४७४२	३०१८३२५३९.१
लुम्बिनी प्रदेश	३८९५२२९५८	६४६२१३१३.९	६०४२९०	८०४१४८	९६०९४६१०.२	५५१६४७३१९.४
कर्णाली प्रदेश	६०२८९१५१.२	३६८८०७९.१२	०	१२९९७५	१३२३९१९	६५४३११२४.२७
सुदुरपश्चिम प्रदेश	१७२६०००४२	५६१२०६३	०	२८३१७९	१३८०११०	१७९८७५३९४
कूल जम्मा	२९२३६३९४५९	९७९१३५८०.४	९४८२६५	२९८३१५२.९	१२८४२१३२९.४	३१५३९०५७८७

श्रोत: भूमि व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभाग

- विगत ५ बर्षको शीर्षकगत रजिष्ट्रेशन दस्तुरमा छुट दिइएको विवरण (रू.)

आर्थिक वर्ष	महिला	दलित तथा जनजाती	सहिद परिवार	अपाङ्ग	अन्य	कूल जम्मा
२०७५/७६	२२९४४९१७७०	३२०७९३६६	९७७१२	१७०४१८१	५१८६९५०४	२३८०२४२५३३
२०७६/७७	२०४९७८२६१०	३९३५७८५०	१७७२९७	२३४३४२४	७९३२९१५९	२१७०९९०६९१
२०७७/७८	३२३०९७२०९७	४३१९९८५४	१६४९८०	२८४२०४५	८४१२२२००	३३६१३०११७६
२०७८/७९	४९०६१४७८०६	३५२१४१९४५	५०३५७७	९१६४३००	१७४७६५६३७	५४४२७२३२६६
२०७९/८०	२९८२५८२२६७	३०३५९२९२६	२२५२०८७	३१०२८११	६०६४१९३४	३३५२१७२०२६
२०८०/८१	३७३३२९८६८७	६६१६४४०६	३४९९७२९	४७९२७७२	२५८३५३११	३८३३५९०९०७
२०८१/८२	२९२३६३९४५९	९७९१३५८०.४	९४८२६५	२९८३१५२.९	१२८४२१३२९.४	३१५३९०५७८७

श्रोत: भूमि व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभाग

अनुसूची-६

• कार्यालय अनुसार कित्ताकाट विवरण

क्र.सं.	मालपोत कार्यालय	साविक कित्ता	नयाँ कित्ता
१	मालपोत कार्यालय ताप्लेजुङ	७५८	१७४६
२	मालपोत कार्यालय पाँचथर	१५१३	३५०१
३	मालपोत कार्यालय ईलाम	३४७२	८०४८
४	मालपोत कार्यालय मंगलबारे, ईलाम	४७९	११४६
५	भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय भद्रपुर, झापा	२०५९३	४११९६
६	मालपोत कार्यालय दमक, झापा	९७११	२०८३५
७	भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय विराटनगर, मोरङ	८८०१	१८३२७
८	मालपोत कार्यालय बेलवारी, मोरङ	१४८५०	३९०५९
९	मालपोत कार्यालय रङ्गेली, मोरङ	५१६९	१०६५४
१०	भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय इनरुवा, सुनसरी	१६९९९	४०३२७
११	मालपोत कार्यालय धरान, सुनसरी	२२२३	५०८१
१२	मालपोत कार्यालय धनकुटा	१४२६	३४४६
१३	मालपोत कार्यालय तेह्रथुम	५२२	११७७
१४	मालपोत कार्यालय, संक्रान्तीबजार	२३८	५२७
१५	मालपोत कार्यालय खांदवारी, संखुवासभा	२५९८	६१९३
१६	मालपोत कार्यालय चैनपुर, संखुवासभा	८४९	१९९५
१७	मालपोत कार्यालय भोजपुर	७१६	१६६०
१८	मालपोत कार्यालय दिङ्गला, भोजपुर	५४८	१३६९
१९	मालपोत कार्यालय सोलुखुम्बु	११४३	२८१२
२०	मालपोत कार्यालय खोटाङ	१२८५	३०९९
२१	मालपोत कार्यालय खोटाङबजार,खोटाङ	१९२	४२५
२२	मालपोत कार्यालय ओखलढुङ्गा	१६४१	३८१३
२३	मालपोत कार्यालय, खिजीफलाटे	२९५	६८६
२४	मालपोत कार्यालय उदयपुर	४१२४	९१४७
२५	मालपोत कार्यालय कटारी, उदयपुर	१२०८	२७२७

क्र.सं.	मालपोत कार्यालय	साविक कित्ता	नयाँ कित्ता
२६	भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय राजविराज, सप्तरी	१२३९४	२९३८२
२७	मालपोत कार्यालय कन्चनपुर, सप्तरी	२३०२	५०८९
२८	भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय सिराहा	१०४७६	२५३४४
२९	मालपोत कार्यालय लाहान, सिराहा	७३९९	१७५७८
३०	भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय जनकपुरधाम, धनुषा	१६४२८	३९९०६
३१	मालपोत कार्यालय ढल्केवर, धनुषा	३१८३	८००९
३२	भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय जलेश्वर, महोत्तरी	९५२४	२२२४९
३३	मालपोत कार्यालय बर्दिवास, महोत्तरी	२३५०	५६४४
३४	मालपोत कार्यालय गौशाला, महोत्तरी	४०६९	९८४७
३५	भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय मलंगवा, सर्लाही	११७१३	२७१०९
३६	मालपोत कार्यालय हरिवन, सर्लाही	४३५८	९३७९
३७	मालपोत कार्यालय वरहथवा, सर्लाही	३४१६	७६४४
३८	मालपोत कार्यालय सिन्धुली	४१३९	१०००४
३९	मालपोत कार्यालय रामेछाप	२०३३	५४७८
४०	मालपोत कार्यालय दोलखा	२४२२	६१७९
४१	मालपोत कार्यालय सिन्धुपाल्चोक	३१६८	७८८१
४२	मालपोत कार्यालय काभ्रेपलान्चोक	१०५७४	२३८०९
४३	भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय लगनखेल, ललितपुर	१५७२८	२८००६
४४	मालपोत कार्यालय गोटीखेल, ललितपुर	१३९	३१०
४५	भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय भक्तपुर	१०८७९	२८१५८
४६	भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय डिल्लीबजार, काठमाडौं	१७६१	२७४१
४७	मालपोत कार्यालय चावहिल, काठमाडौं	५४१८	१२७३३
४८	मालपोत कार्यालय कलंकी, काठमाडौं	९११३	१७८४८
४९	मालपोत कार्यालय साँखु, काठमाडौं	५२१८	१४५३१
५०	मालपोत कार्यालय मनमैजु, काठमाडौं	४४६६	८३७८
५१	मालपोत कार्यालय टोखा, काठमाडौं	२३८७	४९३७
५२	मालपोत कार्यालय नुवाकोट	४९०२	११४८९
५३	मालपोत कार्यालय रसुवा	८९७	२३३०

क्र.सं.	मालपोत कार्यालय	साविक कित्ता	नयाँ कित्ता
५४	मालपोत कार्यालय धादिङ	४६७३	११५६३
५५	मालपोत कार्यालय मकवानपुर	६४५०	१४१३५
५६	मालपोत कार्यालय शिखरकोट, मकवानपुर	१०६१	२६४५
५७	भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय गौर, रौतहट	५३०२	१२३६८
५८	मालपोत कार्यालय गरुडा, रौतहट	३४९५	८०४२
५९	मालपोत कार्यालय चन्द्रनिगाहपुर, रौतहट	३३९७	७९५०
६०	मालपोत कार्यालय मौलापुर, रौतहट	२७०८	६१४२
६१	भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय कलैया, बारा	१०४५४	२५०९७
६२	मालपोत कार्यालय सिमारा, बारा	२७२२	६८०८
६३	मालपोत कार्यालय सिम्रौनगढ, बारा	३३७३	८०५७
६४	भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय पर्सा	१६८२७	३०४६९
६५	मालपोत कार्यालय, पोखरिया पर्सा	२४१९	५०९१
६६	मालपोत कार्यालय चितवन	१०५९६	२२४१०
६७	मालपोत कार्यालय माडी, चितवन	१३८५	३०५०
६८	मालपोत कार्यालय चनौली, चितवन	३८४२	८३३३
६९	मालपोत कार्यालय खैरहनी, चितवन	२६१७	६०१२
७०	मालपोत कार्यालय गोरखा	२२८६	५३४६
७१	मालपोत कार्यालय, सिर्दिवास	१६०	४४६
७२	मालपोत कार्यालय लमजुङ	२११२	४२७१
७३	मालपोत कार्यालय मनाङ	७८	१९१
७४	मालपोत कार्यालय कास्की	९८४७	१६९१३
७५	मालपोत कार्यालय लेखनाथ, कास्की	४८८६	९२४२
७६	मालपोत कार्यालय तनहुँ	४७९४	१०४०४
७७	मालपोत कार्यालय स्याङजा	१४१०	३४०९
७८	मालपोत कार्यालय वालिङ्ग, स्याङ्जा	२१२५	४७०२
७९	मालपोत कार्यालय पर्वत	१०६१	२५६८
८०	मालपोत कार्यालय बाग्लुङ	१२०७	२५५९
८१	मालपोत कार्यालय बुर्तीवाङ, बाग्लुङ	१५२१	४०७१

क्र.सं.	मालपोत कार्यालय	साविक कित्ता	नयाँ कित्ता
८२	मालपोत कार्यालय म्याग्दी	९३१	२१६८
८३	मालपोत कार्यालय मुस्ताङ	४६	१०४
८४	मालपोत कार्यालय पाल्पा	५९६०	७४७८
८५	मालपोत कार्यालय रामपुर, पाल्पा	१०३५	२१०४
८६	भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय परासी, नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पश्चिम)	७३५८	१७३८६
८७	मालपोत कार्यालय कावासोती, नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पूर्व)	६३३०	१३३१२
८८	मालपोत कार्यालय बुटवल, रुपन्देही	९४७९	२०१००
८९	मालपोत कार्यालय रुपन्देही	८८२८	२०२१६
९०	मालपोत कार्यालय मझगवा,रुपन्देही	२९९२	६८६७
९१	भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय तौलिहवा, कपिलबस्तु	७०५७	१५९७७
९२	मालपोत कार्यालय चन्द्रौटा, कपिलवस्तु	४५५७	१०५९८
९३	मालपोत कार्यालय बाणगङ्गा, बोडगाउँ, कपिलबस्तु	१११६	२५१३
९४	मालपोत कार्यालय अर्घाखाँची	११७३३	१३३०१
९५	मालपोत कार्यालय गुल्मी	१६२४	३७८८
९६	मालपोत कार्यालय, मजुवाबजार	६९८	१५२३
९७	मालपोत कार्यालय रुकुम (पश्चिम)	२५५४	६३७९
९८	मालपोत कार्यालय रुकुमकोट, रुकुम (पूर्व)	८३८	१९१५
९९	मालपोत कार्यालय आठविसकोट, रुकुम पश्चिम	९००	२१५८
१००	मालपोत कार्यालय सल्यान	४०८५	१०१३७
१०१	मालपोत कार्यालय रोल्पा	१७७८	४२१७
१०२	मालपोत कार्यालय घर्तिगाउँ, रोल्पा	८७५	२०६८
१०३	मालपोत कार्यालय प्यूठान	२०४९	५४२९
१०४	मालपोत कार्यालय, जसपुर (प्यूठान)	१२०५	३०९८
१०५	भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय घोराही, दाङ	७५०७	१८७२४
१०६	मालपोत कार्यालय तुलसीपुर, दाङ	७५३७	१८०८६
१०७	मालपोत कार्यालय लमही, दाङ	४०७०	१०१८१
१०८	भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय नेपालगञ्ज, बाँके	११४२३	२६१०१

क्र.सं.	मालपोत कार्यालय	साविक कित्ता	नयाँ कित्ता
१०९	मालपोत कार्यालय, कोहलपुर	७२१४	२०७०५
११०	भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय गुलरिया, बर्दिया	७३०७	१७८४४
१११	मालपोत कार्यालय राजापुर, बर्दिया	२२०४	५६९९
११२	मालपोत कार्यालय सुर्खेत	८५७१	२०६९८
११३	मालपोत कार्यालय मेहेलकुना, सुर्खेत	२५३५	६०९९
११४	मालपोत कार्यालय जाजरकोट	३१०१	८६३६
११५	मालपोत कार्यालय दैलेख	७१७	१६१२
११६	मालपोत कार्यालय, दुल्लु (दैलेख)	१००६	२४१६
११७	मालपोत कार्यालय डोल्पा	१९८	५२९
११८	मालपोत कार्यालय जुम्ला	६८५	१५२२
११९	मालपोत कार्यालय सिंजा, नराकोट, जुम्ला	४०	८९
१२०	मालपोत कार्यालय कालिकोट	१४१०	३५३८
१२१	मालपोत कार्यालय मुगु	१५८	३४६
१२२	मालपोत कार्यालय हुम्ला	२८१	७६६
१२३	मालपोत कार्यालय बझाङ	६५८	१९३१
१२४	मालपोत कार्यालय झोताभैरव,बझाङ	१००५	२९५९
१२५	मालपोत कार्यालय बाजुरा	१०१९	२४८६
१२६	मालपोत कार्यालय अछाम	९००	१७७७
१२७	मालपोत कार्यालय डोटी	८०९	२१८२
१२८	भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय धनगढी, कैलाली	१८९९४	४००२५
१२९	मालपोत कार्यालय टिकापुर, कैलाली	६४५७	१४९०९
१३०	भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय महेन्द्रनगर, कन्चनपुर	८४८१	१९०७१
१३१	मालपोत कार्यालय बेलौरी, कन्चनपुर	३५४६	८५४९
१३२	मालपोत कार्यालय डडेंलधुरा	११२०	२७८९
१३३	मालपोत कार्यालय, जोगवुढा	५३५	१२६०
१३४	मालपोत कार्यालय बैतडी	१२६२	३१२०
१३५	मालपोत कार्यालय दार्चुला	११७९	२८८४
	जम्मा	**५८०९७४**	**१३०३६५१**

अनुसूची-७

• निकायगत सम्पर्क नम्बर र इमेल

मन्त्रालयको सम्पर्क नम्बर र इमेल

क्र.सं.	महाशाखा तथा शाखाहरू	टेलिफोन	इमेल
क.	**माननीय मन्त्रीज्यूको सचिवालय**	०१-४२००६३१, ०१-४२११७६०	
ख.	**सचिवज्यूको सचिवालय**	०१-४२११६६६, ०१-४२११८१०	secretary@molcpa.gov.np
ग.	**प्रशासन, सहकारी तथा गरिबी निवारण महाशाखा**	०१-४२११६३२	administration@molcpa.gov.np
१.	प्रशासन शाखा	०१-४२००४६४	administration@molcpa.gov.np
२.	आर्थिक प्रशासन शाखा	०१-४२११६६४	account@molcpa.gov.np
३.	कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	०१-४२११७१३	law@molcpa.gov.np
४.	सहकारी व्यवसाय प्रवर्द्धन तथा संघसंस्था समन्वय शाखा	०१-४२११८८५	cooperatives@molcpa.gov.np
५.	गरिबी निवारण कार्यक्रम समन्वय शाखा	०१-४२११८३३	poverty@molcpa.gov.np
६.	गरिब पहिचान तथा मापदण्ड शाखा		povhis@molcpa.gov.np
७.	दर्ता चलानी	०१-४२११६५७; ०१-४२११७५४; ०१-४२०००४०; ०१-४२००२३५; ०१-४२००२३९	
घ.	**भूमि व्यवस्थापन महाशाखा**	०१-४२००४६५, ०१-४२११८५२	land@molcpa.gov.np
१.	भूमिसुधार तथा बसोबास व्यवस्थापन शाखा	०१-४२११८१७	landsattlement@molcpa.gov.np
२.	जग्गा प्रशासन शाखा (क)	०१-४२००२४३	land@molcpa.gov.np
३.	जग्गा प्रशासन शाखा (ख)	०१-४२११६९०	land@molcpa.gov.np
ङ.	**योजना, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखा**	०१-४२००२३६	planning@molcpa.gov.np
१.	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन शाखा	०१-४२११७९७	monitoring@molcpa.gov.np

क.सं.	महाशाखा तथा शाखाहरू	टेलिफोन	इमेल
२.	नीति, योजना तथा कार्यक्रम शाखा	०१-४२११७९७	planning@molcpa.gov.np
३.	नापनक्सा भौगोलिक सूचना तथा भू—उपयोग शाखा	०१-४२११७९७	planning@molcpa.gov.np
च.	**गरिबी निवारण कोष अभिलेख व्यवस्थापन कार्यक्रम**	०१-४२११८३३	pacpmolmcpa@gmail.com

मनत्रालय र अन्तर्गत निकायहरूको सम्पर्क नम्बर र इमेल

क.सं.	निकाय	ठेगाना	टेलिफोन	इमेल	वेबसाइट
१.	भूमि व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभाग	बबरमहल, काठमाडौं	०१-५३२००२८, ४२२३०४९ सूचना अधिकारी ०१-५३२००२८	info@dolma.gov.np dg@dolma.gov.np	www.dolma.gov.np
२.	नापी विभाग	मिनभवन, काठमाडौं	०१-४१०६५०८	info@dos.gov.np	www.dos.gov.np
३.	सहकारी विभाग	नयाँ बानेश्वर, काठमाडौं	०१-४४६५३६२; ४४६११७७	info@deoc.gov.np; sahakaribivag.copomis@gmail.com	www.deoc.gov.np
४.	राष्ट्रिय भूमि आयोग (भूमि समस्या समाधान आयोग)	ताहाचल, काठमाडौं	०१-५३१२९३६/५३१३९३२	info@lirc.gov.np	www.lirc.gov.np
५.	भूमि व्यवस्थापन प्रशिक्षण केन्द्र	धुलिखेल, काभ्रेपलाञ्चोक	०११-४१५०५५, ४१५०५१	info@lmtc.gov.np; planning@lmtc.gov.np	www.lmtc.gov.np
६.	सहकारी प्रशिक्षण तथा अनुसन्धान केन्द्र	नयाँ बानेश्वर, काठमाडौं	०१-४११५६७८; ४४७०१०३	info@ctrc.gov.np; planning@ctrc.gov.np	www.ctrc.gov.np
७.	राष्ट्रिय सहकारी विकास बोर्ड (राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरण)	हरिहर भवन, पुल्चोक, ललितपुर	०१-५०१०१३१; ५०१०२३७; ५०१००९६; ५०१०१९०	admin@ncra.gov.np	www.ncra.gov.np
८.	गुठी संस्थान	त्रिपुरेश्वर, काठमाडौं	०१-४२५७४९१	guthi.sansthan@gmail.com	www.guthisansthan.org.np